Authorized by — Lizenz — Izdošanas atļauja: ICD-OMBG :: Atbildīgais redaktors — Editor in-Chief: Kārlis Rabācs, vietnieks: Aleksandrs Liepa, redakcijas sekretārs: Maksis Čulītis; redaktori: Andrējs Rudzis (Minchenē), Harijs Mindenbergs (Eslingenā), Arnolds Šmits (sports), Zigurds Bārda (techniskais iekārtojums)

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 39 (46)

Piektdien, 1947. g. 30. maijā

Iznāk otrdienās un piektdienās :: Izdevējs: Bavārijas apgabala latviešu komitejas uzdevumā Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa:: Redakcija: Günzburg/D. Bürgerm.-Ter-Landmann-Pl. 1, t. 32 :: Printed by Schwäb. Volksblatt, Günzburg/Don., Bürgerm.-Landmann-Pl. 1:: Metiens - Circulation: 4000

Dziesmās smelsimies spēku nākotnei

10.000 APMEKLĒTĀJU DZIESMU SVĒTKOS ESLINGENĀ

Dziesmu svētki vienmēr bijuši latviskās vienības apliecinājums, svētki, kas jo spilgti parāda mūsu tautas nacionālo kultūru. Arī šoreiz no Eslingenas apmeklētāji un dziedātāji aizbrauca mājās, nesot līdzi ticību labākai nākotnei, ticību taisnības uzvarai, ticību, ka reiz celsies augšām gaismas pils — brīvā neatkarīgā Latvija.

Apmeklētāju ziņā svētki tālu pārspēja visus pagājušā gadā notikušos. Trimdas ceļi drīz var šķirties, un tādēļ, lai vēlreiz būtu kopīgā saimē, daudzi tautieši bija mērojuši tālo ceļu pat no Dānijas pierobežas pilsētas Flensburgas, no Lībekas, Hamburgas, čechu zemes tuvumā esošās Marktredvicas, mazajām Alpu pilsētiņām Traunšteinas un Berchtesgadenas, Bodenes ezera piekrastes, Freiburgas, pat no Austrijas un, protams, no visām amerikāņu joslas nometnēm, kopā turpat 10.000 apmeklētāju. Bija ieradušies arī daudz amerikāņu armijas un UNRRAs vadītāju darbinieku no Štutgartes, Frankfurtes, Heidelbergas, Manheimas, Augsburgas, Minchenes . . . Priekšzīmīgā svētku norise, krāšņie tautas tērpi, skanīgās dziesmas, ārzemnieku uztverē neredzēti liela koŗa izpildījumā, viss tas radīja paliekamu kopiespaidu, jaunu pozitīvu apliecinājumu latviešu nacionālās kultūras vērtībām.

Skaists bija mirklis, kad sarkani balti sarkaniem karogiem priekšgalā svētku laukumā ievijās dziedātāju gājiens. Šķita, it kā Nekaras krasti otrreiz atplauktu ziedu košumā, šoreiz Kurzemes, Zemgales, Vidzemes un Latgales novadu tautas tērpu un sudraba saktu mirdzumā. Tiešām, dziedātāji pelna atzinību! Sievietes visas bija tautas tērpos, un arī tenori un basi estrādē kārtojās baltos linu kreklos.

Īsi apgabala UNRRAs direktora Teilora svētku atklāšanas vārdi, Eslingenas kolonijas kultūras daļas vadītāja un dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēža Labsvīra runa, goda virsdiriģenta prof. A. Ābeles diriģēta Latvijas himna, un tad ozollapu vītnēm greznotā paaugstinājumā stājās virsdiriģents J. Austrums, lai sāktu atlocīt dziesmu pūru ar J. Vītola Gaismas pili. Reizē ar pirmājām dziesmas taktīm pašķias draudīgie mākoņi, kas pēcpusdienā bija sākuši biezēt aiz Eslingenas vīna kalniem, un pāri svētku laukumam nolīst saules staru zelts. Dziesma seko dziesmai, aplausi, rozes diriģentiem, līdz nemanot Nekaras lejā jau sāk klātīties krēsla. Vakara klusumā tālu izskan pēdējā dziesma, kas reizē pauž ikviena latvieša domas, cerības un vēlējumu — Tev mūžam dzīvot Latvija!

(Beigas 2. lpp.)

Baltijas valstu iekļaušanu PSRS Anglija joprojām atzīst tikai de facto

Anglijas ārlietu ministrijas valstssekretārs Kristofers Mehjū pagājušajā piektdienā apakšnamā paskaidroja, ka britu valdība Igaunijas, Latvijas un Lietuvas iekļaušanu Padomju Savienībā atzinusi tikai de facto, bet ne de jure. Eventuāls britu valdības lēmums par šī fakta atzīšanu de jure varētu notikt vienīgi pēc iepriekšējas apspriešanās ar britu domīnijām. DENA

Beneš pieprasījis vēlēšanas Čechoslovakijā

AP ziņo no Prāgas, ka bezpartejiskā Čechoslovakijas prezidenta Beneša pieprasījums gada laikā sarikot jaunas vēlēšanas, izraisījis daudz pārrunu. Beneša ierosinājums ir tiešā pretstatā tam, ko pēdējā laika runās teikuši komūnistu pārstāvji, kas acīm redzot vēlas vēlēšanu atlikšanu. Komūnisti izteikušies, ka jaunas vēlēšanas nav rīkojamas, kamēr satversmes sapulce nebūs vienojusies par jauno Čechoslovakijas satversmi un nebūs nobeigts divgades plāns. Šis plāns beidzas 1949. gadā, bet kad izstrādās jauno satversmi, to neviens skaidri nevar pateikt. Beneš tomēr atgādinājis, ka 1946. gada vēlēšanas uzskatītas tikai par satversmes sapulces un pagaidu valdības vēlēšanām un toreiz tautai pieteikts, ka vēlākais pēc divi gadiem rīkos jaunas vēlēšanas. Viens gads jau pagājis un tāpēc vēlēšanas jārīko nākošā ziemā vai, visvēlākais, pavasarī, neatkarīgi no tā, vai satversme līdz tam laikam būs pieņemta vai nē.

Pirmajās vēlēšanās, kas notika drīz pēc tam, kad krievi bija Čechoslavakiju atbrīvojuši, komūnisti ieguva 40 proc. no visām balsīm, čechu sociālisti ieguva 26 proc. Pārējās balsis dalījās starp labā spārna tautas partiju un socialdemokratiem, kas ir kreisāki par čechu sociālistiem. NYHT

Ar drakoniskiem rīkojumiem pārvarēta krize Francijā, bet neapmierinātība ar Ramadjē turpinājas

Francija pagājušā nedēļā atkal pārdzīvojusi smagu krizi. Šoreiz krizes izraistītāji bija elektrības un gāzes rūpnīcu strādnieki, kas prasīja lielākas algas un pieteica, ka pusnakti no otrdienas uz trešdienu sāks streikot. Pusstundu arī daļa Parīzes bija tumsā, tad izdevās streiku atcelt.

Vienošanās par streika atcelšanu panākta Francijas saimniecības ministra sarunās ar strādnieku pārstāvjiem. Pirms tam ministru prezidents Ramadjē publicējis veselu rindu ļoti stingru rīkojumu un noteikumu, kas no vienas puses vairoja jaunas valdības krizes iespējas, no otras puses pierādīja, ka sociālistu valdība nolēmusi stingri un nelokami uzturēt valstī disciplīnu.

Rēķinājoties ar streika draudiem, Ramadjē Vasarsvētku sestdienā izdeva rīkojumu, ka valdība līdz turpmākam apķīlā visus elektrības un gāzes uzņēmumus. Arī šo uzņēmumu personāls līdz ar to tika pārņemts valsts dienestā. Vajadzības gadījumā kārtību šais uzņēmumos uzturēs ar karaspēka palīdzību. Pēc Vasarsvētkiem vēl papildus paskaidrots, ka strādniekus, kas turpinās streikot arī valsts apķīlātos uzņēmumos, nodos kara tiesai un sodīs kā kara laika sabotierus.

Reizē ar šiem drastiskajiem rīkojumiem Ramadjē tomēr paziņojis, ka piedāvājis komūnistu valdītajām arodbiedrībām sarunas par algu jautājumu, ja arodbiedrības apsola viņam mieru darba frontē līdz 1. decembrim. Francijai esot jābaidās no inflācijas, bet, ja izdošoties palielināt produkciju, tad palielināto ieguvumu nodošot pašu strādnieku algu paaugstināšanai. Ramadjē piekritis prēmiju maksāšanai par produkciju, ar to akceptēdams vienu no jaunākajiem arodbiedrību ierosinājumiem.

Francijas komūnistu partijas sekretārs Diklo kādā masu sapulcē paziņojis, ka franču strādnieki „nebūs tik stulbi, lai sāktu ģenerālstreikus un tā dotu reakcionāriem spēkiem iespēju viņus sakaut."

Visumā šķiet, ka akutā krize līdz ar to atkal pārvarēta, bet Ramadjē grūtības tomēr nebeidzas ar to vien, ka viņam atkārtoti jāatvaira strādnieku prasības pēc lielākām algām. Vislielāko nemieru visās aprindās izraisa maizes trūkums. Tad vēl arī sīkie veikalnieki ļoti nemierā ar Ramadjē pieteikto jauno saimniecības politiku, t. i. valsts kontroli dažādās saimniecības nozarēs. Divainā kārtā šos sīkos veikalniekus enerģiski atbalsta komūnisti. Tūlīt pēc Vasarsvētkiem Ramadjē runājis Dienvidfrancijā un paziņojis, ka Francijā katrā ziņā jāatjauno saimnieciskā brīvība. Bet brīvība bez valdības ierobežojumiem neglābjami novestu pie katastrofas. No dažādajiem valsts kontroles veidiem Francijai vispiemērotākais būtu veids, kas visvairāk atgādinātu prezidenta Ruzvelta radīto „New Deal".

Francijas nacionālā sapulce piekritusi tam, ka valdība aizņemas no internacionālās bankas tai piešķirtos 250 miljonus dolaru. Debatēs par šo jautājumu komūnistu partijas sekretārs Diklo pateicis, ka aizdevumu nedrīkst saistīt ar politiskiem noteikumiem un, visam namam aplaudējot, saucis, ka nevienam nav tiesību jaukties Francijas iekšējās darīšanās.

„Pravdas" ievadnieks Viktorova, kā ziņo AP, plašā rakstā apgalvojis, ka amerikāņu monopolisti izmantojot pašreizējās Francijas grūtības, lai nostiprinātu savu saimniecisko iespaidu šai zemē. Rakstā starp citu, teikts: „Visi dažādie ziņojumi no ārvalstīm vienprātīgi atzīst, ka šādā vai tādā veidā valdības krize Francijā izraisīta mākslīgiem līdzekļiem, lai panāktu sen plānotu akciju, proti, izslēgtu no valdības komūnistu ministrus. Jau šis apstāklis vien rāda, ka valdība nosveras pa labi. Degola runa, kurā viņš pieteica, ka veidos un financēs jaunu partiju, bija signāls reakcionāro spēku mobilizēšanai. Kad bija nepieciešama visu demokratisko spēku vienprātība, sociālistu partija — taisni tad, kad to vēlējās reakcionāri — izšķirās par šķelšanos. Tagad sākas jauns cēliens demokratisko spēku un reakcijas starpā."

NYHT, DENA

Eizenhauers aicina sākt pretkaŗa kampaņu

HUVERS IETEIC SLĒGT SEPARĀTU MIERU AR VĀCIJU

ASV ģenerālštāba priekšnieks ģenerālis Eizenhauers kādā sanāksmē otrdien uzaicināja amerikāņu tautu sākt pretkaŗa kampaņu. Esot jāpanāk, lai, sākot ar bērnu dārzu un beidzot ar visaugstākām valdības iestādēm, kaŗu uzskatītu par to, kas tas tiešām ir — par nelaimi un cilvēka maldu un nesaprašanas rezultātu. Eizenhauers ieteica četru punktu programmu, kuŗā prasa, lai ikviens ASV pilsonis mācās pazīt un izprast kaŗa cēloņus, otrkārt, lai tas uzņemas atbildību par šo cēloņu novēršanu, cik tālu tas katra spēkos. Treškārt, Eizenhauers prasa modrību pret jebkādām jauna kaŗa izcelšanās iespējām un, visbeidzot, visas zemes gatavību ik brīdi stāvēt vienotai. Tādā gadījumā neradīšoties vājas vietas, kas varētu izaicināt uzbrucēju.

Par miera problēmām izteicies arī Padomju Savienības ārlietu ministra vietnieks Višinskis „Pravdā", kur norāda, ka Padomju Savienība ticot ilga miera periodam. Miers esot nodrošināts, par spīti dažu agresīvu elementu centieniem provocēt kaŗu. Šādu mēģinājumu esot bijis daudz, raksta Višinskis, minot arī vairākus amerikāņu senātorus, kas savās runās esot izteikušies par kaŗu pret Padomju Savienību. Visi šādi mēģinājumi esot noņemti neveiksmei. Višinskis atgādina Staļina runu, kuŗā Staļins bija teicis, ka patlaban neviena lielvalsts nevarot sastādīt lielu armiju kādas citas valsts apkaŗošanai, ja arī valdība vēlētos kaŗu, tauta to nevēlas, un bez tautas kaŗš nav iespējams.

Kamēr valstsvīri runā par ilga miera izredzēm, pagaidām vēl joprojām nav noslēgti miera līgumi ar pēdējā kaŗa ienaidnieku valstīm. ASV ekspreizidents Herberts Huvers, minot par galveno kavēkli Padomju Savienības līdzšinējo obstruktīvo nostāju, tagad ieteicis apsvērt iespēju par separāta miera slēgšanu ar Vāciju, ja Padomju Savienība savu nostāju nemainītu un ja arī nākošā „četru lielo" konferencē neizdotos panākt nekādu vienošanos. Vēstulē ASV Tautas pārstāvju nama līdzekļu piešķiršanas komisijas priekšsēdim Huvers izsakās, ka Vācijas un Japānas rūpnieciskā paralizēšana ir visas pasaules posts. Esot deklarēts, ka Amerikas politikā ietilpst rietumu civilizācijas aizsargāšana, bet vissvarīgākās rietumu civilizācijas robežas esot tieši Vācija un Japāna. Ja tās zaudētu, būtu zaudēta visa Eiropa un visi Tālie austrumi. Tādēļ esot neatliekami jāpiešķir pieprasītie 725 miljoni dolaru palīdzības programmai Vācijā, Japānā un Korejā.

Huvers arī ieteic pēdējo reizi uzaicināt Franciju un Padomju Savienību ievērot Potsdamas konferences lēmumus, bet nesekmju gadījumā kopīgi ar Angliju reālizēt apvienoto angļu - amerikāņu joslu rūpniecības un eksporta atjaunošanu. Bez tam Huvers prasa nekavējoties radīt militārai valdībai pakļautu apvienoto joslu provizorisku vācu valdību, ar ko tad arī eventuāli varētu slēgt separāto mieru, ja arī nākošā četrvalstu konference būtu nesekmīga.

NYHT, DENA

Balkānu valstis vaino Grieķijas pilsoņu kaŗā

Pēc piecu mēnešu darbošanās UN Balkānu komisija nobeigusi un iesniegusi Drošības padomei ziņojumu par Grieķijas pilsoņu kaŗu. Krievijas un Polijas pārstāvjiem atturoties, pārējie komisijas locekļi parakstījuši ziņojumu, kuŗā teikts ka Dienvidslavija pirmām kārtām vainojama partizānu kaŗa balstīšanā Grieķijā, kamēr Albānija un Bulgārija uzskatāmas par vainojamām mazākā mērā. Ziņojumā par pilsoņu kaŗa iemesliem minēti arī nedrošie politiskie un saimnieciskie apstākļi un mazākuma apspiešana pašā Grieķijā.

Komisija ieteikusi radīt komisiju vai iecelt komisāru, kas vismaz divus gadus paliktu Grieķijas pierobežā, lai novērotu sadursmes un uzņemtos starpnieka lomu. Tālāk komisijas ziņojumā teikts, ka turpmāk katrā gadījumā, kad kāda Balkānu valsts atbalstītu apbruņotas bandas, kas šķērsotu citas valsts robežu, Drošības padomei vajadzētu uzskatīt to par miera apdraudējumu un rīkoties pret attiecīgo valsti saskaņā ar Apvienoto Nāciju chartas noteikumiem.

Ziņojumu un ieteikumus Drošības padomei parakstījuši Anglijas, ASV, Francijas, Austrālijas, Beļģijas, Brazilijas, Ķīnas, Kolumbijas un Sīrijas pārstāvji. Krievijas un Polijas pārstāvji nav to parakstījuši, bet nav arī iesnieguši citu ziņojumu vai citus ieteikumus. Vienīgi pie komisijas vairākuma ziņojuma, ka Dienvidslavija visvairāk vainojama pilsoņu kaŗā, tie iesnieguši papildinājumu, ka pēc viņu domām visvairāk vainīga pati Grieķija. Pēc krievu un poļu pārstāvju domām Dienvidslavija un Bulgārija neesot iespaidojusi separatistu kustību Grieķijas Maķedonijā, un Grieķijas kaimiņvalstis neesot vainojamas robežincidentos. Nemierus Grieķijas ziemeļos esot izraisījušas vajāšanas, kas dažkārt sasniedzot „iznīcināšanas apmērus" un ko vadot Grieķijas valdība. Stāvokli vēl pasliktinot pretslaviska propaganda Grieķijā.

Komisija vienojusies, ka amnestijas jautājums atstājams pašas Grieķijas valdības izlemšanai. Komisijas vairākums ieteic radīt četru Balkānu valstu komisiju, kas iepazīstinātu UN ar savām robežprasībām. Tāpat komisija ieteic, ka bēgļus un izraidītos vajadzētu novietot iespējami tālāk no robežām. Francijas pārstāvis pie ziņojuma piebildis, ka pēc viņa domām komisijas uzdevums bijis tikai noskaidrot faktus, kālab slēdzienu un ieteikumu pieņemšana atstājama pašai Drošības padomei. Līdzīgu paskaidrojumu iesnieguši arī Beļģijas un Kolumbijas pārstāvji, kas izsacījušies, ka pēc viņu domām „komisijas uzdevums nav uzvelt vainu Albānijai, Dienvidslavijai un Bulgārijai."

Grieķijas un Bulgārijas pierobežā starplaikā sākušās jaunas sadursmes ar partizāniem.

Turcijā ieradusies amerikāņu virsnieku un lietpratēju komisija, kas saskaņā ar ASV palīdzības akciju apspriedīs Turcijas armijas un aviācijas štābu pārkārtošanas iespējas un kopā ar turku ģenerālštāba virsniekiem apmeklēs stratēģiski svarīgas vietas. Turcijas valdība vēlreiz uz sešiem mēnešiem pagarinājusi iznēmuma stāvokli vairākos pierobežas apgabalos, kur šāds iznēmuma stāvoklis jau pastāvējis kopš 1941. gada, kad to noteica, baidoties no vācu iebrukuma draudiem. NYHT

Anglijas strādnieku partijas biedriem nav atļauts darboties angļu-padomju draudzības biedrība

Pirmdien Londonā sākās Anglu strādnieku partijas gadskārtējais kongress, kuŗam kā Lielbritanijas valdības partijas oficiālai sanāksmei veltī lielu vērību. Kongresā notika debates par svarīgiem Anglijas iekšējās un ārējās politikas jautājumiem un tās skāra Anglijas bruņotos spēkus, koloniju jautājumu, strādnieku partijas attieksmes pret angļu komūnistiem un Vinstona Čerčila Vienotās Eiropas kampaņu. Uzbrukumus pieredzēja arī partijas publicētā politiskā brošūra „Kārtis uz galda!", par kuŗu ziņojam 5. lpp. Bez tam viens no galveniem bija kaŗaklausības jautājums. Bija iesniegta rezolūcija, kuŗā bija prasīts nosodīt valdības pieņemto kaŗaklausības likumu un likt to iespējami īsā laikā anulēt. Rezolūciju noraidīja. Raksturīgs ir kongresa lēmums, kas noraida ierosinājumu atcelt partijas izpildkomitejas aizliegumu partijas biedriem iestāties angļu - padomju draudzības biedrībā, neievērojot partijas kreisā spārna vēlēšanos nostiprināt Anglijas un Padomju Savienības draudzību. Par šo lēmumu ļoti neapmierināts komūnistu „Daily Worker" un asi vēršas pret strādnieku partijas nostāju.

Ministru prezidents Etlijs savā runā kongresam deklarēja uzticību ārlietu ministra Bevina un viņa līdzstrādnieku ārpolitikai. „Mēs aizstāvam to politiku, kas balstās uz UN," paskaidroja Etlijs, „un pūlamies saglabāt pasaulē saprašanos un mieru." Etlijs enerģiski noraidīja „dažu ļaužu pārmetumus, it kā mēs būtu atkarīgi no kādas citas varas; pārmetumu īstais iemesls ir tas, ka pārmetēji paši atkarīgi no kādas citas varas." Anglija nav atkarīga ne no viena un grib sadarboties ar visiem, paskaidroja ministru prezidents. Savā ārzjūras politikā strādnieku valdība cenšoties sagādāt pašpārvaldi visiem britu pavalstniekiem, kā arī augstāku dzīves standartu.

Komentējot prezidenta Trumena vēstījumu kongresam, kuŗā viņš prasa visu rietumu puslodes valstu militāru sadarbību, Kanādu ieskaitot, Londonas prese to visumā neuzskata par kādu jaunu politikas virzienu, bet jau iesāktās līnijas turpinājumu. Jaunums gan esot Kanādas iekļaušana šinī Amerikas kontinenta aizsardzības sistēmā, raksta liberālais „Manchester Guardian". „Yorkshire Post" tomēr atzīst, ka arī šī Trumena prasība esot loģiska, jo viss Amerikas kontinents veido ģeografisku vienību.

NYHT, DENA

Padomju pilsoņu repatriācija

Padomju Savienības vēstniecība Parīzē iesniegusi Francijas valdībai asu notu, kuŗā apsūdz Franciju četru valstu noliguma pārkāpšanā par padomju pilsoņu repatriāciju no franču joslas Austrijā. Notā pieminēti 12.000 DP, kas dzīvo franču joslas nometnēs, kur franču iestādes pieļaujot pretpadomju propagandu, bet padomju repatriācijas virsniekus neielaižot nometnēs. Francijas valdība atbildē paskaidrojusi, ka minētajās nometnēs franču joslā dzīvojošie ukraiņi, baltieši un pārējie sevi par padomju pavalstniekiem neatzīstot.

Frankfurtē ieradusies padomju virsnieku delegācija, kas nodarbosoties ar padomju pilsoņu repatriāciju. Pēc amerikāņu iestāžu ziņām tādu amerikāņu joslā Vācijā esot ap 22.000 BBC

LATVIJA, NR. 1. 20. maijā

Front

LI UN AMMONĀLU

RUPAS" GRĀVA IENAIDNIEKA

GURI

epatīk. Mums vajadzētu vairāk la-
a — daudz vairāk laika. Un val-
ak vīru! Bet iestāstiet jūs to tiem
ur ārpusē!"

Tiešām Rodžerss to nevarēja zi-
āt, ka aiz štāba strupā rīkojuma
ēpas kaut kas ļoti svarīgs un no-
ēpumains. Jo slepenie raidītāji sā-
as pavēles noraidīja simtiem citu
abotieru un partizānu grupu Eiro-
ā — „Hitlera cietoksnī". Un šīs
avēles bija: „Nākamo triju dienu
ikā izdariet triecienu ar visiem jū-
u rīcībā esošiem spēkiem!"

Lēni vilkās stundas līdz tumsai,
ad Rodžerss ar Džonsu varēja do-
es izlūkot operācijas mērķi. Mā-
ešiem ilgi Džonss bija plānojis, kā
o lielo uzdevumu paveikt. Viņš
odžersam parādīja teku, kas veda
o kalniem lejup uz ceļu, pāris simtu
etru aiz ceļa līkuma. Otra noeja
o ceļa tālāk lejā uz jūru bija tādu
at gabalu otrpus ceļa līkuma. Tās
ienībā nebija nekādas tekas, bet
ādas klajākas, līdzenākas vietas, pa
urām varēja pārvietoties mūļi un
ilvēki. Visu laiku uzmanīdamies
ai kur neparādās vācu patruļas, abi
rsnieki sačukstēdamies izplānoja
kcijas gaitu: kā ar spridzekļu kra-
u apkrautos mūļus pa divi reizē no-
est pa nogāzi lejā uz šosejas, tad
sātrākā tempā pa šoseju līdz otrai
ejai un beidzot lejā līdz spridzi-
āšanas vietai.

Tad Džonss atklāja vēl vienu lie-
, kas Rodžersam likās pirmā ie-
iecirkšā vēsts līdz šim. Itāļi, kas
ja būvējuši abas satiksmes līnijas
žus gadus pirms pašu invāzijas, ar
dru ziņu bija dziļi lejā zem šo-
jas un dzelzceļa līnijas lekalušī
inti dziļus spridzināmos tuneļus —
ēši šinī vietā, ko sabiedrotie bija
vēlējušies demolēšanai. Bet tas
izē nozīmēja, ka arī vācieši šo vi-
di svarīgo vietu uzmana divkārt
irāk.

Abi vīri no savas slēptuves rū-
os vēroja situāciju lejā.

„Vai jūs domājat, ka izdotos ceļu
dzelzceļa stigu iegāzt jūrā?" va-
ja Džonss.

„Cik jums ir ammonāla?"

„Trīsdesmit trīs tūkstoši mārciņu,
ja jums vajaga."

„Ak tētīt! Ar to mantu es apne-
os sagāzt visu Zelta Vārtu tiltu
nfrancisko līcī. Ja man vajaga —!
otams, man vajaga! Dieva vārds
ēs ņemsim visu! Mēs viņiem pa-
dīsim pa īstam!"

„Jūs esat īsts vīrs, nudien!" teica
glis. „Un tad vēl viena lieta —"
t Džonss aprāvās pusvārdā, jo no
ļa atskanēja balsis. Patruļa! Ierē-
s suns. Abi sastinga. Pamazām
klusa balsis, suņa rejas attālinā-
s un arī apklusa.

Tik tālu viss bija kārtībā. Otrai
ērācijai — abu tiltu uzspridzinā-
nai izraudzīja atsevišķu trīs vīru
upu. Viņiem bija jātuvojas tiltiem
citu ceļu, jānovieto spridzināmie
ļi ar tādu aprēķinu, lai tie
rāgtu dažas minūtes pēc galvenā
rādziena, un tad jādodas uz no-
ināto satikšanās vietu.

Nakošā dienā, stāvēdams savu vi-
priekšā, Rodžerss brīnījas par se-
kā viņš spēja tiem noslēpt savas
penās bažas, kas tam uzmācās
ko viņš skaidri iedomājās veicot
darbu. Viņu uzdevums bija no-
šināt spridzinātāju komandai ai-
guri, novietojoties visgarām klin-
gar ceļa līkumu tā, lai viņi būtu
ējīgi ar savu ieroču uguni vismaz
žas minūtes ilgi aizkavēt jebkā-
s traucējumus no ienaidnieka pu-
un lai spridzinātāji varētu pa-
kt savu uzdevumu un izbēgt. Vi-
em pašiem tad atliktu vienīgi at-
ties kalnos zem ienaidnieka
uns.

(Turpmāk beigas)

Ja kāds kaut ko zinātu par Kmi-
u Ivanenko, dz. 10. 9. 1931.g., un
tonu Ivanenko, dz. 15. 2. 1915. g.
ajanu pag., lūdzu rakstīt Jurim
anenko: (24) Geesthacht-Elbe, Spa-
nberg 3, Bl. 35—36. 190

Par stud. mech. Ivaru Baltābolu,
30. 1. 1919. g., bija 19. diviz., bet
5. g. febr. Dancigā iedalīts kādā
uksmes rotā un izsūtīts nezināmā
zienā, ziņas lūdz L. Baltābola:
b) Ingolstadt, Auf der Schanz 5,
tvian Camp. 193

Par Jāni Plikgalvi, dz. 12. 2. 1910.
Rīgā, pēd. z. no Stetīnes 28. 3. 45.
un Valdemāru Jēkabsonu, dz.
4. 25. g. Mārupē, iesaukts 44. g.
. Rīgā, bijis Vācijā, ziņas lūdz
te Matilda Plikgalve: Berlin-
hlendorf, Tettowerdamm 87—91. 103

Uldis Leimanis no Rīgas un Edu-
ds Apogs no Priekules Veldzēm
klē paziņas: (23) Ohrbeck b. Os-
brück, Balt. Camp 267/b. 181

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 39 (46) 1947. g. 30. maijā

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas.

PAŠU PADOMS

Ievērojamu aktivitāti DP jautājuma atrisināšanai pierāda Starpvaldību bēgļu komitejas (IGCR) vadība. Komitejas vadītājs amerikāņu joslā Serks, kura paskaidrojumus DP pārvietošanas jautājumā, kas publicēti „New York Herald Tribune" sniedzam šai pašā numurā citā lappusē, maija vidū Frankfurtē sasaucis apspriedei arī amerikāņu joslas DP dažādo tautību pārstāvjus. Apspriedē blakus praktiskiem norādījumiem par izceļošanas iespējām noskaidroti arī vairāki principiāli svarīgi jautājumi. Paskaidrots, ka Starpvaldību komiteja turpmāk vēlas visos jautājumos uzklausīt pašu DP pārstāvju domas, izteikta cerība, ka IRO iztulkos DP tiesības plašāki nekā tas darīts līdz šim.

Starpvaldību komiteja vēlas turpmāk uzturēt pastāvīgu kontaktu ar pašiem DP. Šim nolūkam paredzēts organizēt pastāvīgu DP pārstāvniecību pie Starpvaldību komitejas. Iespējams arī, ka daļu no DP pārstāvjiem varēs saistīt kā pastāvīgus komitejas štāta darbiniekus, bet tai pašā laikā vēl lielākas objektivitātes iegūšanai vēlams blakus pastāvīgajiem štāta darbiniekiem piesaistīt atsevišķu konsultantu padomi, kas sastādītos no tādām personām, kas bauda pilnīgu savu tautiešu uzticību.

Starpvaldību komitejas vadītājs norādījis, ka DP padomdevēji ne vien palīdzētu noskaidrot dažādus jautājumus, bet viņu balsis daudzos gadījumos arī varētu palīdzēt ātrāk un iespaidīgāki atrisināt DP izvietošanas jautājumu, kas joprojām atduras uz dažādām grūtībām. Starpvaldību komiteja tāpēc ierosinās IRO pastāvīgas DP padomdevēju iestādes radīšanu. Serks izteicies, ka liela nozīme pašu DP līdzdarbībai varētu būt kaut vai tādēļ, ka tā palīdzētu izkliedēt baumas un aplamu optismismu, kas daudzos gadījumos pamudina DP uz nepamatotiem apsvērumiem. Pie šādām baumām, pēc Serka paskaidrojumiem, vispirms pieskaitāmas tās, kas vēsta par it kā gaidāmiem labākiem piedāvājumiem, kuru dēļ labāk nogaidīt un neizmantot pašreizējās, kaut arī ierobežotās izceļošanas iespējas. Šai sakarībā Starpvaldību komitejas vadītājs norādījis, ka izceļošanas jautājums ASV un Kanādā vēl nav izšķirts, starp citu arī baumas par to, ka Kanāda it kā gatavojoties ievest daudz cukurbiešu audzētāju, esot nepamatotas. Argentīnas nostāja DP izceļošanas lietā kļūs zināma tikai pēc tam, kad Argentīnas imigrācijas ministrs būs apmeklējis DP nometnes Vācijā un ziņojis par novērojumiem savai valdībai. Arī tai gadījumā, ja minētās valstis izšķirtos DP izceļotājiem labvēlīgā garā, jārēķinās ar lielām tehniskām grūtībām.

Starpvaldību komitejas vadītāja vietnieks amerikāņu joslā P. J. Ostins tai pašā sēdē ziņojis, ka konkrēta vienošanās par DP izceļošanu līdz šim panākta tikai ar 6 valstīm. Izceļotāju vervēšana Brazilijai jau nobeigta. Kanāda apņēmusies ielaist 350 personu, kam tur radi, un bez tam 100 katoļu ticības sieviešu darbam rūpniecībā. Šis kontingents jau izlemts, tāpat kā nelielais kontingents (56 personas) darbam cukurbiešu audzētavās. Venecuela vēlas uzņemt 250 vientuļu vai 450 personu kopā ar ģimenēm. Vervēšanu uzsāks drīzumā.

Vienīgā valsts, kas līdz šim bijusi ar mieru uzņemt lielāku skaitu DP arī no amerikāņu joslas un ar Starpvaldību komitejas starpniecību, ir Beļģija, kas izteikusi gatavību bez ogļračiem uzņemt arī citu profesiju darbiniekus, bet gan tikai pēc tam, kad būs savervēti 20.000 ogļraču. Pēc pašu Beļģijas ministru paskaidrojumiem jautājums par citu profesiju ielaišanu varētu kļūt aktuāls tikai nākošā gadā. Iespējams, ka arī Holande uzņems lielāku skaitu amerikāņu joslas DP. Pagaidām gan konkrēti panākta vienošanās tikai par 50 baltiešu sieviešu ielaišanu darbam slimnīcās, bet Starpvaldību komiteja turpina sarunas ar Holandes valdību, un, tiklīdz šīs sarunas būs galā, paredzēts nosūtīt uz Holandi pašu DP pārstāvju komisiju, lai tie noskaidrotu turienes darba iespējas. Dažādas tautību grupas jau uzaicinātas paziņot katra pa diviem pārstāvjus, kas varētu šai komisijā uz Holandi piedalīties. Pašreizējās sarunās pārrunāta iespēja novietot Holandē 5000 sievietes bez ģimenēm darbam slimnīcās, kokvilnas rūpniecībā, lauksaimniecībā un mājas darbos, 3000 vīriešu bez ģimenēm: 1500 kalnraču, 750 metallstrādnieku, 250 kokvilnas rūpniecībā, pārējos lauksaimniecībā un citos arodos, bez tam vēl 500 žīdu. Vervēšanu uzsāks, tiklīdz sarunas būs galā

Mūsu gaitas Anglijā

VĒSTULE „LATVIJAI" NO MARKET-HARBORAUAS

Jau trešo nedēļu esmu Anglijā. Līdzšinējais mūsu apzīmējums „Displaced Persons" pārmainīts pret citu skanīgāku — „European Volunteer Workers" — Eiropas brīvprātīgie strādnieki.

Grūti vispārīgi teikt, cik labi mēs katrs tē jūtamies, tas atkarīgs no priekšniecības gan katrā atsevišķā nometnē, gan darba vietās, arī no katra atsevišķa cilvēka spējām piemēroties un no daudz citiem apstākļiem. Tautiešiem Vācijā tomēr būs interesanti vispārējos vilcienos un objektīvā vērtējumā dzirdēt, kas viņus te sagaida.

Vispirms, kāda ir organizācija? Pirmās uztveršanas nometnes ir Hullā un Londonā. Tur iebraucēji uzturas dažas dienas. Jāievēro, ka novietošanas grūtību dēļ vīriešus un sievietes, arī precētos, trasitnometnēs šķir, jo Anglijā nav pieņemts vairākus precētus pārus nometināt vienā istabā. Tādēļ visas mantas jāsaiņo atsevišķi. Svarīgi tas vēl tādēļ, ka, arī darbā izvietojot, vismaz pagaidām precētiem nav drošu cerību tikt kopā, t. i., vienā darba vietā un vienā mitekli. Daudziem tas izdosies, bet daudziem arī nē, tādēļ labāk rēķināties ar sliktāko. Katrā ziņā angļu darba ministrija šai ziņā dara visu iespējamo, bet izvietošanas un, galvenais, dzīvokļu jautājums ir tik grūts, ka bieži vismaz uz laiku precētiem jāapmierinās ar darbu vienā pilsētā, bet jāatsakās no kopēja mitekļa.

No Hullas un Londonas ieceļotājus pārsūta uz tālākām nometnēm, no kurām tos izvieto darbos. Šādas nometnes ir jau 4 un viena tāda ir mūsējā. Šeit visiem izsniedz angļu personības dokumentus un katru izprašņā darba ministrijas pārstāvji, sīki izprasot, kur vēlas strādāt un kādā specialitātē. Līdz šim visiem tiem, kas runā angliski, izdevies dabūt labas un piemērotas vietas. Pārējos izvieto fabrikās un uz laukiem.

Algas vīriešiem par to pašu darbu ir lielākas kā sievietēm. Tā biroja darbiniece saņem skaidrā naudā 55 šiliņi nedēļā, darbinieks — 75; virtuves strādniece — sieviete apm. 39 šiliņi, virietis 59 šiliņi. Mēs, biroja darbinieces, vērtējam, ka, salīdzinot ar Latvijas miera laika apstākļiem un dzīves dārdzību, mūsu alga te ir apm. 130 latu mēnesī, ar ko viens var iztikt ļoti labi, bet ģimenei jau ir grūtāk.

Mūsu nometnē ir vietas 1200 cilvēkiem, ap 90 cilvēki ir personāls, pārējie transitiemītnieki, kas še pavada 2—4 nedēļas, saņemot brīvu uzturu un 5 šiliņi nedēļā kabatas naudas. Cigaretes gan ir ļoti dārgas — 3,5 šiliņi paciņa, toties pirkt var visu, ko sirds vēlas, ja tikai ir nauda. Drēbes un apavus var dabūt uz kuponiem un tos izsniedz jau pirmās dienās.

Mūsu nometne atrodas uz laukiem skaistā apvidū, gan vienkāršās skārda barakās, bet vasarā tas nav nedz nepatīkami, nedz arī rada kādas grūtības. Angļi visur parāda lielāko sirsnību un pretimnākšanu. Ēdiens labs un pietiekams. Esam šeit ļoti apmierinātas, un apmierināts būs katrs, kas nebaidās darba un sākuma grūtību.

L. Auzāne-Vitoliņa

Market-Harborauā,
maija vidū.

Darba skate Eslingenā

Dziesmu svētku laikā Eslingenā notika Latviešu mākslinieku apvienības, Eslingenes daiļamatnieku kopas, Amatnieku organizāciju savienības un YWCAs mājturības sekcijas kopīgi rīkota izstāde. Tāpat kā pirmā izstāde pagājušā gadā, arī šoreiz latviešu darbs izpelnījies vispārēju atzinību. Visvairāk jāpriecājās par tiem tautiešiem, kas pratuši lietderīgi izmantot laiku pārskolojoties un ar saviem darinājumiem jau var cienīgi nostāties blakus veciem amatu meistariem. To, ka galvenais ir laba griba un centība un aizbildināšanās ar nevaļu un citu sabiedrisku pienākumu veikšanu nav vietā, pierādījis bijušais Eslingenas kolonijas vecākais K. Kalniņš. Viņš tomēr pratis atlicināt laiku un iemācījies par sudrabkali.

Kuplāki derēja reprezentēties amatniekiem. Jau pirms vairākiem mēnešiem amatnieki savās sanāksmēs sprieda par īstas amatnieku izstādes rīkošanu, bet šoreiz atkal dominē daiļamatniecības ražojumi. Caklas bijušas Eslingenas šuvējas. Redzot gaumīgos tērpus, nav jābrīnās, ka pat izlutinātās amerikānietes nemitīgi virina Eslingenas šūšanas darbnīcas durvis. Bet viss tikai dāmām. Vīrieši, liekas, aizmirsti.

No „provinciešiem", jo Eslingenu taču saucam par savu „trimdas galvaspilsētu", viengabalaināko un plašāko novietni devusi Kleinkecas nometne. J. Pontaka un V. Elmuta šķīvji vara spiedumā, Ņinas un Kārļa Luča darbi intersiju tehnikā un J. Ozoliņa galda bloki rāda rūpīgu apdari. K. Krika sudraba saktas un gredzeni ir rūdītas meistara rokas darināti, tikai žēl, ka, būdams viens no mūsu labākajiem sudrabkaļiem, K. Krikis Vācijā nav izaudzinājis nevienu sekotāju. Eslingenas mākslas studijas sudrabkaļu darbnīcas audzēkni H. Dāboliņa vadībā sākuši meklējumus latviskās ornamentācijas kompozicijā, kas labi padevusies L. Upeniekam. Saktas, rokas sprādzes, gredzeni, pinumi, vijumi un adījumi, latviskiem ornamentiem un zīmējumiem rotāti galda bloki, rokassomas, šķīvji, cibas un svečturi, viens priekšmets skaistāks par otru un, galvenais, šoreiz vairums bez zīmītes „nav pārdodams". Cenas? Kā nu to ņem. Vērtējot smēķētāju mērauklu, tās neliktos visai pārspīlētas, jo katrs priekšmets taču prasījis daudzas darba stundas. Zinot tomēr mūsu tautiešu rocību, diezin vai daudzi no Vācijas aizbrauks ar kārotām piemiņas mantām somā.

Atsevišķā novietnē apmeklētāju skati var patīksmināties, bet ne vairāk, pie R. Rubeņa dzintāra izstrādājumu kolekcijas. Eslingenas galdnieku kursu dalībnieki rāda, ka mūsu mītnes nometnēs varētu būt daudz mājīgākas, bet ja mēs paši visi būtu galdnieki un ja netrūktu materiālu. Tuvu simtam sniedzas izstādes gleznu klāsts. Jaunie darbi liecina, ka mūsu gleznotāju saime cītīgi strādā un meklējumos progresē.

Pirmo reizi plašāki savu darbu atklātībai rāda YWCAs mājturības sekcija. Mūsu pazīstamā uztura reformātore Dora Švīkule apmeklētājiem pierāda, ka centīga namamāte vienmuļo nometnes ēdiena karti var padarīt vispusīgu arī bez vācu dārzniekiu laipnības un Zviedrijas sainīšiem. Tāpat švābu zemes mežos un ceļmalās aug 40 savvaļnieki, kas garšīgumā, vitāmīnu un minerāļu saturā pārspējot špinātus, salātus un daudzus citus dārzājus. Un viss tas bez cigaretēm . . . Sīrups no vārpatas saknēm, pupiņu kafija no cūkpienenēm, garšīgi, smaržīgi un visos krāsu toņos niansēti padzērieni no mežaugu lapām, ziediem un sēklām. Zāļu tējas pret 8 visizplatītākām DP slimībām. Gandrīz bez bažām varēsim pārdzīvot UNRRAs likvidēšanu! Un tomēr, no 1000 smaržām piesātinātās telpas izejot, mana nemodernā sirds kāroja Rīgas karbonādi . . .

H. M.

Ļoti svarīgi šķiet norādījumi par DP statusu IRO un Starpvaldību komitejas uztverē. Uz DP pārstāvju jautājumiem minētā sēdē atbildēts, ka arī tām personām, kas formālu iemeslu dēļ nedrīkst izmantot UNRRAs nometņu aprūpi Vācijā, ir tiesības izmantot Starpvaldību komitejas atbalstu. Ja personas, kas, piemēram, zaudējušas tiesības uz aprūpi tādēļ, ka tās ieradušās amerikāņu joslā pēc 1945. g. augusta, vēlas izceļot, tām jālūdz no Starpvaldību komitejas ieteikuma raksts.

Pēc militāriem likumiem DP definējums ļoti šaurs. IRO, kas nodarbosies ne vien ar DP, bet arī ar bēgļu jautājumu, iztulkos savu aprūpējamo jēdzienu plašāki. Tāpēc arī paredzams, ka to skaits, kuriem palīdzēs izceļot un atrast jaunas mājvietas, būs krietni lielāks par to, kam atļauts izmantot DP nometņu aprūpi.

Ziņas par minēto Starpvaldību komitejas paplašināto sēdi sniedzam pēc sēdes protokola. Blakus informācijai par izceļošanas iespējām uz dažādām zemēm, kas visumā saskan [illegible]

Interesanti dati par mums pašiem

Latviešu studentu kongress, kas labi organizēts notika viesmīlīgās Vircburgas Centrālās nometnes pajumtē un par ko jau ziņojām iepriekšējā numurā, atklāja dažu interesantu liniju mūsu dzīvē. Vispirms jau atzīmējams, ka sanāksmē bija pārstāvēti 1907 latviešu studenti, kas tagad mācās augstskolās Vācijā. (Šajā skaitā neietipst tie studenti, kas mācās mūzikas augstskolās). Procentuāli tas dod 2% no visas mūsu šejienes trimdinieku masas un salīdzinoši apm. seškārtīgi pārsniedz studējošo skaitu mūsu zemē pirms kara, kas pie tam bija augstākais Eiropā (30 uz 10.000 iedzīvotāju). Tātad jāsaubās, vai būs vietā šad un tad dzirdētie pārmetumi, ka mūsu jaunatne neizmantojot pašreizējās studiju iespējas. Cits jautājums, protams, ir, cik intensīvi notiek pati studēšana.

Ļoti svariga loma studiju iespēju izmantošanai ir Studiju fondam, kas no savas darbības šigada sākumā līdz 1. aprīlim jau stipendijās izsniedzis pāri par 10.000 marku. Jaunajam budžeta periodam — 7 mēnešiem LCK stipendijām piešķīrusi 90.000 marku un no Kultūras fonda līdzekļiem 20.000 marku. Tomēr ar visu to studentu materiālais stāvoklis pasliktinājies.

No kongresa lēmumiem vēl būtu atzīmējama Baltijas studentu centrālās padomes statūtu pieņemšana. Padome veidota kultūrālai sadarbībai pēc bij. SELL principiem. Pie savienības nodibināts arī Universitātes Sports (US), par kura priekšnieku ievēlēts J. Zīverts.

No kongresa laikā nolasītajiem interesantajiem referātiem pieminēsim prof. Buduļa apskatu par latviešu tautas bioloģisko stiprumu un pastāvēšanu. Diemžēl, referenta rīcībā nebija datu par dzimstības un mirstības attiecībām visas mūsu tautas grupas apjomā, vienīgi par Vircburgas latviešiem. Bet arī šie dati ir pamācīgi. Visās Vircburgas latviešu nometnēs (4200 cilvēku) 1946. g. dzimuši 47 bērni, mirušas 25 personas. Šie dati it kā dod optimistisku ainu, bet tā domāt ir maldīgi. Vispirms dati ir tikai par vienu gadu, otrkārt, svešniecībā atrodas samērā vairāk pieaugušu cilvēku. Bet arī tad jārēķina, ka pēc 80 gadiem no šiem 4200 latviešiem dzīvi labi ja būs 200. Bet konstatētā dzimstība — 47 bērni tajā pašā laikā neaizvieto dabīgo mirstību — 4000, nemaz nerunājot par pieaugumu. Vēl drūmāka aina top, ja par šo problēmu domājam visas mūsu tautas apjomā. Novērojumi pēdējos 120 gados, kā norādīja referents, liecina, ka slavi vitālitātē pārspēj pārējās tautas: slavi šajā laikā savu skaitu trīskārtojuši, angļosakši pavairojušies tikai div un pus kārtīgi, bet romāņi tikko divkāršojušies. To liecina arī fakti DP nometnēs. Piemēram, Vircburgā latviešiem uz 1000 personām 1946. g. bijis 11,2 jaunpiedzimušo, bet pošiem — 42. — Izejot no šiem faktiem, referents aicināja stāvokļa noskaidrošanai un bīstamā procesa pretlīdzekļu meklēšanai veltīt vairāk vērības nekā līdz šim, un šos apstākļus arī paturēt prātā, runājot par vadlīnijām emigrācijas gadījumā.

X.

Nometņu dzīve

Britu kontrolkomisija izdevusi instrukciju par DP izglītību, kas nosaka, ka vācu novadu pārvaldēm jārūpējas, lai DP bērni saņemtu tādu pat izglītību kā vācu bērni. Izdevumi DP izglītības iestāžu uzturēšanai sedzami no vācu budžeta, bet pārvietotām personām jāmaksā skolas nauda un citi izdevumi tādos pat apmēros, kā vāciešiem. Kur iespējams, jāturpina jau pastāvošās DP skolas, bet kur skolēnu skaitam samazinoties tas nebūtu iespējams, tur šīs skolas labāk apvienot, nekā DP bērnus izvietot vācu skolās. Kā pirmo svešvalodu DP skolās ieteikts mācīt vācu valodu.

Dievkalpojums izskrīnētiem ev.-lut. ticības tautiešiem, kas dzīvo Dillingenas, Nerdlingenas un Neuburgas apriņķī, notiks 1. jūnijā, pl. 11, Lauingenas vācu evaņģeliskā baznīcā. Dievkalpojumu rīko baznīca sadarbībā ar Latv. Sark. Krusta pārstāvību, kas aprūpē izskrīnētos. Pēc dievkalpojuma pārrunas par turpmāk rīkojamo dievvārdu laiku un vietu.

LSK ambulancē Minchenē, Ainmillera ielā 7, bez zobārstniecības kabineta, darbojas arī ārsti speciālisti. Pēdējie pieņem darbdienās no plkst. 14—16. Bez tam DP medicīnisko aprūpi var saņemt arī DP Hospital München - Altersheim, bet pārējie Bavārijas Sarkanā Krusta slimnīcā Minchenē.

Ingolštates UNRRA norādījusi savu nometņu iedzīvotājiem, ka sakarā ar UNRRAs darbības izbeigšanos, svarīgi noteikt DP privāto mantu, tādēļ divriteņu, rakstāmmašīnu, fotoaparātu, radio aparātu, mūzikas instrumentu utt, īpašniekiem jāsagādā dokumenti, kas derētu likumiskam īpašuma pierādījumam. Ar mantu sarakstiem nodrošinās šīs pretenzijas pret IRO.

Mērbekā saņemts Dānijas Sarkanā Krusta pārtikas sainīšu sūtījums (latviešiem 83 sainīši), kas iegādāti par līdzekļiem, ko savākušas latviešu un igauņu palīdzības organizācijas Dānijā. Turpmāk no Dānijas gaidāmi citi līdzīgi sūtījumi. Sainīši jāsadala nometnes bērniem vecumā līdz 14 gadiem. Mērbekas nometnē saņemts arī Upsalas zviedru sabiedrisko mantu sūtījums

Sūtnis K. Zariņš apsveic Baltijas tautu sieviešu padomi

Latvijas sūtnis Londonā K. Zariņš piesūtījis apsveikumu Baltijas tautu sieviešu padomei, aizrādot, ka sievietes loma svariga tieši emigrācijas dzīvē, kad tik nopietni jācīnās par tautas audzināšanu, nacionālo un morālo spēku stiprināšanu. Baltijas tautu sieviešu padome saņēmusi arī Latvijas pareizticīgo draudžu mētropolīta Augustīna apsveikumu.

H. M.

Pirmie dārzāji no skolas veikala

Prof. N. Maltas dārzkopības skolā Fišbachā jaunākajā klasē aprīlī uzņemti 20 trimdas tautskolas beigušie jaunieši, un pašreiz skolā 5 klasēs mācās 94 abu dzimumu un dažādu vecumu audzēkņi, pie kam vecākajam 63 gadi. Teorētiskās un praktiskās mācības intensīvi un stingrā disciplīnā notiek klasēs, uz lauka un siltumnīcās. Audzekņi praksi gūst arī Nirnbergas un apkārtnes vāciešu lielākajā darznieciībā, kuras ievērojama speciālitāte ir neļķes un acālijas. Valkas nometnē dzīvojošie audzēkņi praktiskos darbus veic uz vietas pašu uzceltajā siltumnīcā un lecektīs. Skola atvērusi arī savu veikalu, kurā katru dienu ne vien Fišbachas, bet arī Valkas un Hersbrukas nometņu iemītniekiem audzēkņi pārdod sēklas, dēstus un pirmos dārzājus. Par ražojumiem ieņemtos līdzekļus skola izlieto savai uzturēšanai.

Dziesmu svētki

(Turpinājums no 1. lpp.)

Dziedātāji godina virsdirigentus, greznojot tos ozollapu vainagiem un izšūpojot gaisā. Šo latvisko sumināšanas veidu saņēmuši arī bijušais Eslingenas UNRRAs direktors Pinczon du Sels un vienīgais klātesošais skandinātā dziesmu komponists V. Dārziņš. Skaistās stundas, kas uz brīdi ļāva aizmirst skarbo ieteni, beigušās. Karogiem priekšgalā kopā pa Eslingenas ielām dodas atpakaļ uz Kalna koloniju, un vēl ilgi vecajā Nekaras pilsētā skan: Cekulaina zīle dzied Rīgas torņa galiņā . . . Lēni klīst arī klausītāji, bet šķiet, ka ikvienu, mājup ejot, reizē māc arī skumjas, jo dziesmas nav atbalsojušās Daugavas vai Gaujas krastos un rīt un parīt joprojām būs jāmin svešas zemes ceļi.

H. M.

VĒSTULES REDAKCIJAI

L. Freivalds, Ansbachā

KĀDĒĻ NEVAR?

Dažas dienas pirms ģimenes dienas man gadījās būt kādas latviešu nometnes birojā. Gadījās, ka kāda sieviete tajā brīdī lūdza viņai piešķirt kleitu. Ierēdne atbildēja, ka lūdzēja jau 2 kleitas esot saņēmusi (pa visu trimdas laiku!). Uz iebildumu, ka viņai 7 bērni un ka nometnē piešķirtas 4 kleitas citām personām, ierēdne aizrādīja, ka tās esot nodarbinātas, bet lūdzēja nestrādātāja.

Skaidrs, ka ierēdne atbildēja tā, kā viņai bija jāatbild saskaņā ar instrukciju. Bet man liekas, ka septiņu bērnu māti tomēr nevajadzēja noraidīt, lai arī viņa neskaitās strādājošā. Vispār, man liekas, ka bērnu mātēm ar maziem vai vairākiem bērniem, kam normāli diezgan pūļu ar mazo aplāpīšanu un apkopšanu, būtu dodamas tādas pat priekšrocības kā strādājošiem, cik šī jautājuma kārtošana atrodas mūsu cilvēku rokās. Citādi tak disonance starp vārdiem par ģimenes atbalstīšanu un darbiem ikdienā ir vairāk kā grieziga.

Jānis Kalve

Cīņa par stāstnie

[illegible] ir dziedātāju tauta". — [illegible] un parastais izteiciens [illegible] mūs var labi rakstu- [illegible] pēc norāda mūsu „lirisko dabu", [illegible] kas veicinājusi mūsu dzejas [illegible] un augstos sasniegumus [illegible] bet reizē liekas arī [illegible] mūsu bieži pelto [illegible] gan uz sapņainu at- [illegible] no ištelības. Liriskajai ie- [illegible] mūsu rakstura būtu tad nu [illegible] pārsvarojums kādā citā, ko [illegible] sukt par episku. Lieķas, ka [illegible] arī tās.

[illegible] blakus stāv tikpat [illegible] pasaku krājums. Mūsu [illegible] sākuma posmā no [illegible] noteicēja ir [illegible] gadsimtu miju, ar [illegible] romantiķu-simbolistu [illegible] mūsu dzejā valda lirika. [illegible] ir tik varena, ka visas [illegible] pamatproblēmas ir pēc [illegible] problēmas, visās cīņas, [illegible] un sasniegumi, visi [illegible] lezīmē paaudžu mijas, ir [illegible] Lirika tiecas ne vien [illegible] bet aizpildīt visu dzeju; ar [illegible] vārdu slēpta, tā [illegible] arī visu mūsu stāst- [illegible] izkopt stāstnie- [illegible] meklējumi [illegible] ne vienlaikus kā cīņa ar šo [illegible] gan, un šai cīņā ir vairāk [illegible] nekā leguvumu. Gan mūsu [illegible] laikā dzejā darbojās vai- [illegible] (K. Zariņš, J. Ezeriņš; [illegible] tiem blakus va- [illegible] J. Jaunsudrabiņu, K. [illegible] bet tie neatsver veselas dzej- [illegible] un paaudzes, kas neva- [illegible] stāstniecības meklējumos [illegible] stāstniecības valgiem. [illegible] rakstnie- [illegible] lielu satiras devu rakstnie- [illegible] dažkārt laimējās pacelties [illegible] cilvēkiem. Ar savu [illegible] iegrimuši vielā, rakst- [illegible] pievarēja atrauties no tās un [illegible] tvirtu, plastisku tēlojumu. [illegible] pamatos nebija raksturos un [illegible] sleptais spraigums, bet ju- [illegible] un noskaņas spēks. Pat vēs- [illegible] stāsta piekopēji (piem., A. [illegible] it mirkli slīdēja atpakaļ pa- [illegible] lirismā. Lirismu pasvītroja [illegible] pa laikam piekopta psicho- [illegible], kas ar savu nodošanos [illegible] pārdzīvojumu dziļumiem ir [illegible] nepaliga notikumam un no šī [illegible] liriska; tāpat lielā dekorā- [illegible] izraisošanas dziņa un, no otras [illegible] spilgto pretstatu un krāpinā- [illegible] tekstme, kas deva gan kompo- [illegible] leguvumus, bet reizē tik [illegible] konstrukcijas, nedzīvu [illegible] rakstniecībā (no Veseļa [illegible] Eglītim). Virza, kam [illegible] sasniegumi episkas valodas [illegible] radīšanā, savu poēmu [illegible]) tomēr izkausēja liriskā [illegible]. Svilpiga ritmiskas prozas [illegible] (blakus Virzam Al. Grīns, [illegible] Kiedra) gan varbūt deva vie- [illegible] mākslu, suligu, juteklības pie- [illegible], skanīgu dzeju, bet izplū- [illegible] un īstai epikai pasvešu. P. Ro- [illegible] nekārtējumi epikas virzienā pa- [illegible] nevērtēti, A. Erss deva tikai [illegible] sasniegumus (stingras [illegible] virzienā).

[illegible] Fīs attīstības mantinieki ta- [illegible] esam mēs. Posta gadu nāves [illegible] liekas vairāk skāris tīros [illegible], mazāk tos, kas tiecas veido-

Chronika

Jaunrīgā Vārda 17. numurs iznācis [illegible] Vidzinga Dārziņa, Andreja Eg- [illegible] Pētera Ermaņa, I. Grebzdes, [illegible] Aleksandra Liepas uc beletristiku un [illegible] sakāsku un J. Zvirbuļa, E. Rir- [illegible] tie zīmējumiem un uzņēmu- [illegible].

[illegible] Skalbes piemiņ[illegible] fonda pār- [illegible] Vecajā ir prof. A. Švābe, viņa [illegible] K. Dzilleja un sekretārs J. [illegible]. Fonda pārstāvība brīdi- [illegible] pēdējo izdevējus bez atļaujas [illegible] Skalbes darbus. Vēl neno- [illegible] autora honorāri par Skalbes [illegible] lasāmajā LCK mākslas [illegible] Skalbes fonda pārstāvības [illegible] Vecajā ir Detmold, Wittjestr. [illegible].

[illegible] Laiks 13. burtnīca iz- [illegible]. Saturā: T. Zeltiņa, A. Dzi- [illegible], I. Miesnieka, V. Mežezera, Jē- [illegible] Pavāra, B. Senkevičas, H. Vi- [illegible], A. Plauža, K. Dzilleja, M. Vēt- [illegible], R. Galenieces, O. Dūņa, prof. [illegible] Rozenberga, J. Krēsliņa, V. Kal- [illegible] un prof. L. Liberta raksti.

[illegible] gara kultūras mēnešrak- [illegible] 8. sējuma 1/2 burtnīca. Saturā [illegible] prof. P. Jurevica, J. Kalniņa, Ad. [illegible], prof. P. Kīkauka, prof. M. [illegible] Rozenberga, prof. L. Bērziņa, prof. [illegible] A. Bankas, J. Miesnieka, V. Lesiņa, [illegible] Mirdzas Vīedras, J. Skabārdes, [illegible] Z. Lazovja, Anšlava Eglīša, E. An- [illegible] Ozolnieces, V. Jānsona, J. Goldmaņa, [illegible] Jāņa Ozoliņa Sproģeres, I. Skro- [illegible] un R. Lejasmeijera raksti, [illegible] un bibliogrāfika.

[illegible] Gada darbu skate šonedēļ [illegible] Nīcgales latviešu nometnes [illegible] Kārtas grafikas darbnīcai. [illegible] vada doc. J. Sternbergs.

Vitauts Kalve

Ciņa par stāstniecību

„Latvieši ir dziedātāju tauta". — Šis iemīļotais un parastais izteiciens varbūt patiesi mūs var labi raksturot. Tas aprāda mūsu „lirisko dabu", īpašību, kas veicinājusi mūsu dzejas sakuplošanu un augstos sasniegumus lirikas ņozarē, bet reizē liekas arī norādījums gan uz mūsu bieži pelto individuālismu, gan uz sapņainu atraušanos no īstenības. Liriskajai ievirzei mūsu rakstura būtu tad nu jāmeklē līdzsvarojums kādā citā, ko varētu saukt par episku. Lieķas, ka mums nav trūcis arī tās.

Dainu sējumiem blakus stāv tikpat iespaidīgs pasaku krājums. Mūsu jaunās dzejas sākuma posmā no 1860.—1900. g. pilnīga noteicēja ir epika. Tikai ar gadsimtu miju, ar dekadentu-jaunromantiķu-simbolistu izvirzīšanos mūsu dzejā valda lirika. Tās valdīšana ir tik varena, ka visas mūsu dzejas pamatproblēmas ir pēc tam lirikas problēmas, visas cīņas, visi ieguvumi un sasniegumi, visi zudumi, kas iezīmē paaudžu mijas, ir lirikas plāksnē. Lirika tiecas ne vien valdīt, bet aizpildīt visu dzeju; ar liroepikas neskaidro vārdu slēpta, tā tur savos valgos arī visu mūsu stāstniecību. Mēģinājumi izkopt stāstniecību arvien izliekas kā cīņa ar šo lirikas garu, un šai cīņā ir vairāk pametumu kā ieguvumu. Gan mūsu neatkarības laika dzejā darbojās vairāki isti epiķi (K. Zariņš, J. Ezeriņš; ne bez iebildumiem tiem blakus varētu minēt J. Jaunsudrabiņu, K. Strālu), bet tie neatsver veselas dzejnieku grupas un paaudzes, kas nevarēja savos stāstniecības meklējumos atrauties no stāstniecības valgiem. Tikai ar lielu satiras devu rakstniekiem dažkārt laimējās pacelties pāri tēlojamiem cilvēkiem. Ar savu lirisko jūtoņu iegrimuši vielā, rakstnieki nevarēja atrauties no tās un panākt tvirtu, plastisku tēlojumu. Stāstu pamatos nebija raksturos un situācijās slēptais spraigums, bet jutoņas un noskaņas spēks. Pat vēsturiskā stāsta piekopēji (piem., A. Grīns) ik mirkli slīdēja atpakaļ patētiskā lirismā. Lirismu pasvītroja arī laiku pa laikam piekopta psichologizēšana, kas ar savu nodošanos cilvēka pārdzīvojumu dziļumiem ir tikpat naidīga notikumam un no šī viedokļa liriska; tāpat lielā dekorātīvās izraibošanas dziņa un, no otras puses, spilgto pretstatu un kāpinājumu tieksme, kas deva gan kompozicionālus ieguvumus, bet reizē tik daudz mākslotī konstruētu, nedzīvu tēlu mūsu rakstniecībā (no Veseļa līdz Anšļavam Eglītim). Virza, kam lieliski sasniegumi episkas valodas izteiksmes radīšanā, savu poēmu (Straumēni) tomēr izkausēja liriskā apcerē. Svinīgas ritmiskas prozas meklējumi (blakus Virzam Al. Grīns, Aida Niedra) gan varbūt deva vietām reibinošu, sulīgu, juteklības piesātinātu, skanīgu dzeju, bet izplūdušu un īstai epikai pasvešu. P. Rozīša meklējumi epikas virzienā palika nenobeigti, A. Erss deva tikai apšaubāmus sasniegumus (stingras epikas virzienā).

Visas šīs attīstības mantinieki tagad esam mēs. Posta gadu nāves plāvums liekas vairāk skāris tīros liriķus, mazāk tos, kas tiecas veidoties par stāstniekiem. Bet tiem nu jāpārvar viss smagais lirisma mantojums. — Lirisma pārvarēšanu varam tēlaini izteikt kā cīņu par stāstniecību. Šāds skatījums, bez šaubām, ir vienpusīgs. No tā nevar tūlīt pārlēkt vērtēšanā un apgalvot lirismā iestigušo sacerējumu mazvērtību. Nav arī jādomā, ka visi rakstnieki tādu cīņu ved apzinīgi, ar nolūku un mērķtiecīgi. Tādu apzīmējumu lietošana varētu īsti attaisnoties arī tikai nākotnē, kad būs redzamas tagadējās mūsu dzejas attīstības sekas un sasniegumi. Mēģinājums vērot mūsu trīmdas rakstniecību kā cīņu par stātstniecību ir tikai mēģinājums ieskatīties dziļāk dažās mazāk skartās mūsu dzejas problēmās.

KOKA KAROTE

Valdemāra Kārkliņa noveles

V. Kārkliņš jau divi gadu desmitus tulkojis virknēm vien vācu un franču romānus un pats aprakstījis Mopasana dzīvi pa pusei biografiska romāna veidā. Pastāvīgi nodarbodamies ar pasaules rakstniecības darbiem, viņš, redzams, pieradis pie raitas un veiklas stāstīšanas paņēmieniem, liriskas tēlainības pārmērs viņam nedraud, vairāk viņam bīstams publicistisks seklums, kas atstājis jūtamas pēdas, piem., krājuma vecākajā novelē Jachta (datēta ar 1926. g. un varēja labāk palikt nepublicēta).

Episko distanci autors pa lielākai daļai panāk ar veco un labo logātu paņēmienu. Viņa noveļu logāti (kam stāstā nebūtu dodama lielāka loma kā logātam ap gleznu) gan mēdz būt pārāk plaši. Citādi Kārkliņš ir veikls stāstītājs. Viņš ir vārdos paskops un tas, šķietami, liecina par atzīstamu koncentrācijas pakāpi. Bet viņa valodai nav dzīva plūdumā. Piemēri: —

„Apjucis izstreipuļoju no istabas. Man bija tā, kā kad būtu dabūjis smagu sitienu pa galvu. Savā istabā ieejot, man grīļojās kājas. Pēkšņi man kas ienāca prātā, un man metās salti." (19 lapp.)

„Viņa nekur vairs nebija atrodama. Inese bija aizgājusi. Es redzēju viņu aizejot un steidzos tai pakaļ. Es viņu panācu un pavadīju. Mēs tonakt ilgi staigājām, un es daudz runāju. Inese lielāko tiesu klusēja, bet viņa turējās man pie rokas. Reizēm viņa nodrebēja, kaut ko iedomādamās." (81.)

„Zināju, ka manai dzīvei nav nozīmes, ja man neizdosies ar viņu iepazīties. Sekoju viņai. Mana neatlaidība nepaliķa nesekmīga. Daži atjautīgi vārdi, joks tramvajā iekāpjot, palīdzēja lauzt svešuma ledu. Mēs iepazināmies. Kopš tās dienas esmu laimīgākais cilvēks Rīgā." (50). Tās ir īsu vienkāršo paplašināto vai savilkto, visumā gramatiski puslīdz loģiski pareizu teikumu virknes, kas tomēr izklausās stostīgas. Tie nav liriskie aprautie izteikumi, kuŗu tēlainības spēks var aizpildīt arī sekojošas pauzes. Šo vēstījuma teikumu skopums robežojas ar tukšumu. Piemēri atklāj arī autora vārdu krājuma nabadzību. Vairīdamies no epiteta un salīdzinājuma, no vietas, laika uc. apstākļiem, no nosacījuma, nolūkā, apstākļu, apzīmētāju palīgteikumiem, no teikumu pakārtošanas vispār, autors zaudē iespēju vēstījumu padziļināt un piepildīt ar dzīvību. Viņš arī neparāda nekādu tieksmju individuālizēt tēlotās personas. Izrakstītos piemēros pirmo teikumu virkni stāsta Tērbatas students, otru provinces ierēdnis, trešo Rīgas „zelta jaunības" pārstāvis, bet tie visi runā pilnīgi vienādi un neviens no tiem nerunā dzīva cilvēka valodu.

Ja nu tuvāk aplūkojam pašus noveļu notikumus, tad redzam, ka tajos var bez grūtībām pārmainīt personu un vietu vārdus un tad tie tikpat labi varētu notikt Austrālijā, Kanādā, Dānijā kā Latvijā. Šiem stāstiem, kuŗos autors nav pūlējies individuālizēt cilvēkus, ne arī zīmēt tos kādā noteiktā vidē, nav nekādas vienreizības. Tie ir lasāmie gabaliņi, kādus var tūkstošiem atrast visu zemju laika kavēkļa laikrakstos un žurnālos. Neapšaubot autora oriģinālitāti un patstāvību, jāatzīst, ka tā ir tāda veida, ka viņa sacerējumus nav iespējams atšķirt no tulkojumiem un lokālizējumiem. Mēs tos nevaram pieskaitīt latviešu rakstniecībai.

Krājumā ir tikai viena novele (Tukšās rokas), kas liek autorā jaust mākslinieku. Šajā novelē ir centieni parādīt slimnīcas raksturīgo vidi un arī cilvēkiem piešķirti savdabīgi dzīvi vaibsti. Un te autors rāda beidzot arī zināmus sasniegumus valodas izkopšanā.

V. Kārkliņa attīstība ir viņa paša rokās. Tā sāksies tad, kad viņš atrausies no pasaules rakstniecības blēņu glumā valga, kad viņš izbeigs rakstīt kā amatnieks un ieskatīs, ka aiz stāsta neredzamam jāslēpjas rakstnieka paša pārdzīvojumam un ka tam jāmeklē viela īstenībā, nevis literārisko pabiru krājumos.

Veronika Strēlerte

Gudrības akmens

Tu gudrības akmeni meklē
Kas atbild, ko nezini tu,
Un tev, kas tumsā un peklē,
Dos mieru un dzīvību.

Tu zīlniekiem taujā un veļiem:
Kur akmens, kas gaismu šķiļ?
Bet tālāk pa dumbrainiem ceļiem
Kā pasakā vadātājs viļ.

Līdz gurdens no ceļa sūrā
Tu ieklausies, vilnis dzied kluss:
Uz gudrības akmens jūrā
Tavas dzimtenes saule dus.

Dzīves ziņa

Kāds amerikānis savā 105. dzimumdienā paskaidrojis, ka nodzīvojis tik ilgi tāpēc, ka vienmēr gulējis ar cepuri galvā.

Kāds francūzis, kas intervēts viņa 100. dzimumdienā, turpretim apgalvojis, ka pieredzējis garu mūžu tāpēc, ka allaž gulējis ar galvu taisni pret ziemeļpolu. Tādā veidā magnētiskie viļņi varējuši brīvi tekalēt pa viņa ķermeni.

Kāds čikagietis savā 102. dzimumdienā teicis: „Nodzīvoju tik ilgi tāpēc, ka ikreiz, kad ārsts man izrakstīja kādu recepti, es pats pārrakstīju to pa savai gaumei — iedzert glāzi alus."

Kāds Anglijas provinces Jorkšairas iedzīvotājs, kas apgalvo, ka esot 169 gadus vecs, teicis, sasniedzis šos gadus, pateicoties stingram dzīves veidam. Viņš visu mūžu katru dienu skrējis, vingrojis, peldējies un kāpis kokos. Viņš gan žēlojies, ka pēdējā laikā reizēm uznākot aizdusa. Kopš 165 dzimumdienas viņš kāpjot kokos tikai ik pārdienas.

Izlasījis šīs ārzemju žurnālistu iegūtās dzīves gudrības, nolēmu arī pats intervēt savējos. Staigāju ilgi pa nometni, bet neatradu nevienu, kas būtu vecāks par 70 gadiem. Tāpēc nolēmu iztaujāt jaunākus.

„Vai jūs cerat nodzīvot līdz simts gadu vecumam?" jautāju tiem, kas bija ar mieru atbildēt.

„Jā!" viņi teica.

„Kāpēc?" es jautāju.

Uz to gandrīz neviens nevarēja skaidri atbildēt.

Bet viens pateica: „Gribu nodzīvot vismaz līdz simts gadu vecumam, jo dikti gribas zināt, vai latvieši vienreiz tiks no nometnēm laukā vai nē."

Neteikšu, cik vecs šis cilvēks ir tagad.

Dīpītis L.,
dārz-, vist- un tautkopības students.

Knuts Lesiņš

Muzības VĪNS

FANTASTISKA NOVELE

(3. turpinājums)

„Na, schön, Herr Ohnesorge, wollen wir sehen," teica viņam pēc tam rātes kungs Sebastiāns Markoviuss un sita uz pleca, jo bija skaidrs, ka jādod vien būs Nebēdam par sievu paša meita, skaistā Kristīne Anlīze.

„Bet — pirms kāzas svinam," rātes kungs turpināja, „tomēr gribētu jūs redzēt vismaz tuvāku ļaužu sabiedrībā, kā lai to saka? — mazliet garā pacilātu. Mans dārgais nelaikis brālis gan jūs allaž dikti cildināja, bet ziniet: cīruli pazīst no dziesmas, vīra dabu — no reibuma. Tā kā neesmu matījis jūs noreibušu līdzīgi citiem jauniem cilvēkiem, man grūti par jums spriest. Daudzi apgalvo, ka esat augstprātīgs un sevī smejoties par viņu runām. Tiesa, nav jau tās vīna runas beigu galā nekādi Zālamāna gudrības vārdi, bet — visi kaut kur un kaut kad esam vāji, visi kājām ejam vai zirgos braucam un turpat vien galā noklūstam. Tādēļ tāda aplama augstprātība ir tikai citiem par kaitināšanu, nekāda labuma jums nesagādāma. Pie tam, jums tāds nelāgs paradums prasīt: kādēļ cilvēks dzīvo pasaulē? — par ko daudzi apvainojas, domādami, ka pēc jūsu uzskatiem viņu dzīve nebūtu ne nieka vērts! Citiem šāds jautājums var savukārt aizkart vēl nesadzijušās dvēseles rētas. Jūs jau zināt, ka padomnieks Knaperhūzens, tas, kam sieva pirms divi gadiem pa logu izlēca, pēc tāda jūsu jautājuma nav vairs trīs naktis gulēt un iesākumā, ko varbūt nezināt, gribējis jūs izaicināt uz divkauju, bet — jums par laimi — mazliet sašķobījās prātā, izdalīja savu mantu nabagiem un aizgāja klosterī. Lai nu gan tas no vienas puses it kā būtu Dievam tīkams darbs, taču visi mēs nevaram būt svētie un, tā jautājot, jūs nemaz dažkārt pats neapzināties, kādās briesmās dodaties. Man stāstīja, ka jūs arī ķeizara brālēnam esot atļāvies tādu pašu jautājumu sacīt. Jums atkal par laimi, viņš tik trāki piedzērās, ka aizmirsa ir jautājumu, ir atbildi un iedāvināja jums savu kažoku. Bet var gadīties, ka galva, kas izdomā augstībām tādus jautājumus, var noripot kā vāji piešūta poga. To visu es jums saku, domādams, ka vaļsirdīgs vārds no nākamā sievas tēva mutes nevar jums kaitēt, bet tikai nākt mums abiem par labu."

Cienīgi pret rātes kungu Sebastiānu palocījies, Nebēda bilda: „Augsti godājamais rātes kungs un mīļais līgavas tēvs, Sebastiān Markoviuss! Ar lielu ziņkāri uzklausījis jūsu pamācīgos un labi domātos vārdus, kuŗus gribu lietā likt un atcerēties, atļaujos piebilst, ka tie tomēr mani pārsteiguši, jo, kā jūs zināt, jūsu nelaikim brālim un manam neaizmirstamajam labvēlim pazemībā kalpodams, neesmu varējis ieaugt augstprātībā, kā tas ar dažu notiek, piedzimstot augstā kārtā. Un — ja esmu dažam sacījis tādu jautājumu, kā pirmīt minējāt, tad tas ir tikai vēl pilnībā neapgaismota prāta izrādījums. Mani patiesi ļoti saista visas atbildes, kādas esmu saņēmis un kuŗās meklēju attaisnojumu pats savai rīcībai, tā kā mani ļoti izbrīnējusi dažu ļaužu klusēšana, kad viņiem tā jautāju, pēc kam nospriedu, ka šī lieta tomēr varbūt nav visiem tik skaidra, kā tai vajadzētu būt. Šī atziņa mani, gan drusku arī iepriecināja, jo šķitos šai neatbildēšanā pierādījumu sameklējis, ka neesmu vienīgais nelga pasaulē."

Rātes kungs Sebastiāns mazliet pietvīka, tad saņēma Nebēdu aiz svārku vidējās pogas un bilda tā: „Pēc tam, kad paša centība, pavisam neceramas laimes atbalstīta, pacēlusi jūs tik augstu uz sabiedrības kāpnēm, mani tiešām ļoti izbrīnē, ja varat vēl jautāt: Kādēļ cilvēks dzīvo pasaulē?

Ja tā nav ļaunprātīga un pārliecīga zobošanās, tad atļaušos šai lietā kādu nopietnu vārdu teikt. Kā zināt, zivs lien tīklā ar galvu pa priekšu, un — jautādams — dažs gudrinieks sameklējis ceļu uz elli. Dievs gudri noslēpis visu lietu galus, lai mēs ar savu nepilnīgo prātu nesāktu paļāt viņa rīcību. Cilvēku nevar izņemt atsevišķi no visas pasaules lielās lietu sakarības. Tādēļ jautāt tā, kā jūs to darāt, ir tikpat, kā jautāt, kādēļ Dievs šo pasauli radījis. Katra dzīvs radījums atbild uz šo jautājumu savādā kārtā un pēc savām spējām: putns ar savu dziesmu, koks ar savu zaļumu un augļiem, kumelis — sprigodams, zirgs — arklu vilkdams un nemaz nezinādams, kāda sēkla kritīs viņa izartajā zemē. Bet arājs lūko, lai vaga būtu taisna un zeme labi izarta. Cilvēks ar saviem darbiem tāpat atbild uz minēto jautājumu, savu mūžu dzīvojot, vēl nezinādams, kāda sēkla kritīs viņa dzīves atstātajā vagā. Bet — lai arī šī vaga būtu taisna, Visaugstākais devis cilvēkam prātu, sava lielā prāta mazu atspulgu, kas ir pietiekams, lai cilvēks veiktu savu darbu tā, kā tas šķiet labs esam, bet nepietiekams, lai prasītu: kas no tā būs? Tā! — Un nu, mīļais kungs, beigsim gudrās runas, no kādām jūs itin drīzi izārstētos, ja spētu līksmoties līdzi citiem un šad un tad vīna skurbas ieaijātais prāts atzītu arī muļķības vērtību, kas cilvēkus tuvina vairāk nekā vislielākās prātvēderības — he—he—he! Tātad — līdz nākamai reizei palūkojiet sev kādu dzērieni, lai mēs varētu sēdēt kā līdzīgs pret līdzīgu."

IV

— Daudz sīku, smalku ...
Ir bērzam, kas aug ārēs;
Daudz smalkjūtīgu kustību
Ir melnsarkanās mārēs —

Bet sīkāk, smalkāk mīla mums
Kā miršu koks aug sirdī —
To kopj ar prieku tas, kas mīl,
Un asarām to dzirdī. —

(Ēriks Ādamsons — Rātskunga meitas dziesmiņa)

Nebēda iegādājās Ceilonas dzidrāko pērļu rotu un zelta gredzenu ar dimanta akmeni, ko bija paredzējis dāvināt Kristīnei Anlīzei. Kad viņš mājās šīs lietas pārcilāja, viņu pārmāca smagas skumjas: ak, kaut viņš būtu varējis Madei tādus greznumus iedāvināt! Un vēl daudz ko citu — zīdus un samtus un sermuliņa ādas apmetņus. Bet tā ir satrūdēja viņas augums, smalku drānu neapglausts, viņa roku nepaijāts...

Un viņš gāja pie rātes kunga Sebastiāna un lika pērļu rotu Kristīnei Anlīzei ap kaklu, kam āda bija tik balta un dzidra kā mēnesnīcas maigā gaisma ievu ziedu laikā, un mauca gredzenu pirkstiņā, kas bija tik sīks un trausls, ka, likās, pelīte to viegli varētu pārkost. Bet šie pirkstiņi, kā balti irbuļiši veikli mīdamies, darināja smalkus rakstus un izšuvumus ar zīda diegiem: pati saule tur smaidīja, un rozes un lilijas ziedēja, un stirnas tekāja pa zaļu mauriņu. Visi viņas sapņi plauka uz spilvenu pārvalkiem, galda celiņiem un paklājiem, kā atspogs no pasaules, kādu to jaukās dienās redz dzejnieki un bērni, kādēļ šie abi arī ir tik tuvi sievietes sirdij, un viņa pati, būdama it kā vidū, ar pacietīgiem adatas dūrieniem dzejo pa savam veidam, apvienojot derīgo un skaisto.

(Turpinājums sekos)

Latviešu dziesmu svētki Eslingenā

Vasarsvētkos Eslingenā pulcējās 24 koŗi ar apm. 1000 dziedātājiem no amerikāņu joslas, sniedzot skaistu un iespaidīgu apliecinājumu tās latviešu tautas tradicijas stiprumam, kas, grūtos vēsturiskos apstākļos izaugusi, arī trimdiniekiem kļuvusi par vienīgo garīgās kopības un savstarpējās uzticības paudēju plašākā mērogā — latviešu dziesmu svētkiem. Mēs nezinām, ko nesīs trešā trimdas vasara, kādos pagriezienos nonāks mūsu likteņgaitas, bet katra tāda dziesmota sasaukšanās starp dažādās Vācijas pilsētās un novados dzīvojošiem tautiešiem var būt arī pēdējā. Dalībnieku skaita, dažādo blakus sarīkojumu, organizācijas darbā ieguldīto pūļu, disciplinētās un spožās ārējās norises ziņā nezin vai būtu iespējams trimdas apstākļos panākt vairāk par to, kas notika Eslingenā. Tādēļ sevišķi uzsverama šo svētku sabiedriskā, garīgās kopības stiprinātāja nozīme kā iesvaidījums neziņas dūmakās briestošai vasarai.

Programmā laba puse jau pag. gadā atskanējušu dziesmu, citas — arī labi pazīstamas. Vienīgā trimdas laika kompozīcija atzīmējama Volfganga Dārziņa „Te bij laba saimeniece". Goda virsdiriģents prof. Ād. Ābele bez himnas bija uzņēmies diriģēt P. Barisona „Latviju" un E. Melngaiļa „Senatni", sevišķi pēdējā saistot klausītājus ar interpretācijas smalkumu, īpati izceltiem it kā liktenības iztēicējiem akcentiem. Žēl, ka akustiskie apstākļi neļāva atplaukt priekšnesumu pievilcībai tā, kā tas bija iecerēts. Pārējos četrus virsdiriģentus redzējām pirmo reizi tik atbildīgu uzdevumu veicot. Haraldam Lindemanim ir jau savs koŗa diriģenta tvēriens, nepieciešamais kontakts ar dziedoņiem, necils, bet lokams priekšnesumu veids (A. Kalniņa „Latvju himna", E. Melngaiļa „Rīgas torņa galā zīle", E. Dārziņa „Mēness starus stīgo"). P. Banderam netrūkst rutīnas un ritmiskas stingrības. Viņa vadībai arī bija uzticētas dziesmas ar orķestri: E. Vīgnera „Kā Daugava vaida" (vīru koŗi) un A. Jurjāna kantāte „Tēvijai", kuŗā solo partiju jauki dziedāja E. Mekše. Kantāte izpelnījās atkārtojumu. Par orķestri, kam bija gadījuma sastāvs, gan nevarētu teikt, ka tā skanīgums būtu tiešā proporcijā ar orķestrantu skaitu. J. Austrums, rādās, mūziķis ar labām dotībām, piemetāmi tempa palēninājumi fražu beigās (J. Vītola „Gaismas pils", V. Dārziņa „Mūžam zili", jau minētā V. Dārziņa „Te bija laba saimeniece", kas izpelnījās atkārtojumu un suminājumus komponistam). Savu tiesu paveica arī J. Dūmiņš (V. Dārziņa „Birzēm rotāts Gaiziņš", J. Straumes „Pie Baltijas jūras", K. Kažociņa „Kā gulbji" u.c), kuŗa diriģēšanas veids gan ārēji pārāk duŗas acīs. Svarīgi taču ir, kā skan, nevis ko tēlo diriģenta stāvs.

Patiesības labad jāpiemin arī intonācijas kļūmes programmas gaitā, gan vairāk gadījuma rakstura, jo tās izpaudās taisni dziesmu atkārtojumos. Svētku rīkotājiem, paturot acīs ārējās norises skaistu izkārtojumu, nevajadzētu aizmirst, ka dziedātāju galvenais uzdevums ir dziedāt, un, ka fizisks nogurums, kas rodas staigājot un dažādās ievadu un starpbrīžu izdarības pārlaižot, daļu dziedātāju var jūtami ietekmēt. Programmas vidējā daļā pēdējās trīs dziesmas koncertam brīvā dabā maz piemērotas pārāk liriska un intīma rakstura dēļ. Pēdējā daļa skanīguma ziņā likās vismošākā un piešķīra svētkiem labu izskaņu un vainagojumu, kas izpirka dažas iepriekšējās nevajksmes. Ziedi, suminājumi un aplausi nāca beigās jo bagātīgi un pelnīti.

Knuts Lesiņš

Chronika

Ilustrētā Vārda 17. numurs iznācis ar Volfganga Dārziņa, Andrēja Eglīša, Pētera Ērmaņa, I. Grebzdes, Aleksandra Liepas uc beletristiku un publicistiku un J. Zvirbuļa, E. Rirdāna uc zīmējumiem un uzņēmumiem.

Kārļa Skalbes piemiņ a fonda pārstāvis Vācijā ir prof. A. Švābe, viņa vietnieks K. Dzilleja un sekretārs J. Rasmanis. Fonda pārstāvība brīdina grāmatu izdevējus bez atļaujas neizdot Skalbes darbus. Vēl nenokārtotie autora honorāri par Skalbes darbiem iemaksājami LCK mākslas aģentūrā. Skalbes fonda pārstāvības adrese Vācijā ir: Detmold, Wittjestr. 8 (21a).

Mēnešraksta Laiks 13. burtnica iznākusi. Saturā: T. Zeltiņa, A. Dziļuma, J. Miesnieka, V. Mežezera, Jēkaba Poruka, B. Senkevičas, H. Vitola, A. Plauža, K. Dziļlejas, M. Vētras, R. Galenieces, O. Dūņa, prof. J. Ratermaņa, J. Krēsliņa, V. Kalves un prof. L. Liberta raksti.

Iznākusi gara kultūras mēnešraksta Sauksme 1/2 burtnīca. Saturā prof. P. Jurevičа, J. Kalniņa, Ad. Šildes, prof. P. Ķikauka, prof. M. Straumaņa, prof. L. Bērziņa, prof. Fr. Baloža, J. Miesnieka, V. Lesiņa, H. Moora, T. Zeltiņa, P. Ērmaņa, Z. Lazdas, Aīdas Niedras, J. Skabārdes, V. Morreja, Anšlava Eglīša, E. Andersona, V. Jansona, J. Goldmaņa, J. Siliņa, Ofelijas Sproģeres, I. Skroderes un K. Lejasmeijera raksti, dzejoļi un beletristika.

Pirmā gada darbu skate šonedēļ notiek Fišbachas latviešu nometnes zinātnisko kursu grafikas darbnīcai. Darbnīcas vada doc. J. Sternbergs.

Kas un kur?

Vācu rakstnieks Bernhards Kellermans atgriezies no emigrācijas un tagad dzīvo krievu joslā, kur piedalījies „Brīvās grāmatas" sarīkojumā Berlīnē, Padomju Savienības kultūras namā.

...i dati par ...pašiem

...top, ja par šo problēmu domājam vi... ...sas mūsu tautas apjomā. Novērojum... ...mi pēdējos 120 gados, kā norādīju... ...referents, liecina, ka slavi vitālitāti... ...pārspēj pārējās tautas: slavi šajā ...laikā savu skaitu trīskārtojuši, ang... ...losakši pavairojušies tikai div... ...pus kārtīgi, bet romāņi tikko div... ...kāršojušies. To liecina arī fakti Dp ...nometnēs. Piemēram, Vircburgā la... ...viešiem uz 1000 personām 1946. g. ...bijis 11,2 jaunpiedzimušo, bet po... ...liem — 42. — Izejot no šiem fak... ...tiem, referents aicināja stāvokļa ...noskaidrošanai un bīstamā procesa ...pretlīdzekļu meklēšanai veltīt vairāk ...vērības nekā līdz šim, un šos ap... ...stākļus arī paturēt prātā, runājot ...par vadlīnijām emigrācijas gadīju... ...mā.

X

Šūtnis K. Zariņš ...apsveic Baltijas tautu ...sieviešu padomi

Latvijas sūtnis Londonā K. Zariņš ...iesūtījis apsveikumu Baltijas tautu ...sieviešu padomei, aizrādot, ka sie... ...tietes loma svarīga tieši emigrācijas ...dzīvē, kad tik nopietni jācīnās par ...tautas audzināšanu, nacionālo un ...morālo spēku stiprināšanu. Baltijas ...tautu sieviešu padome saņēmusi arī ...Latvijas pareizticīgo draudžu mētro... ...polīta Augustīna apsveikumu.

H. M.

Pirmie dārzāji no skolas veikala

Prof. N. Maltas dārzkopības skola ...Bbachā jaunākajā klasē aprīlī uz... ...ņēmusi 20 trimdas tautskolas beigu... ...šus, un pašreiz skolā 5 klašu ...cēās 94 abu dzimumu un dažādu ...cumu audzēkņi, pie kam vecāka... ...m 63 gadi. Teorētiskās un prak... ...kās mācības intensīvi un stingrā ...disciplīnā notiek klasēs, uz lauka un ...tumnīcās. Audzekņi praksi gūst ...Nirnbergas un apkārtnes vāciešu ...lielajā dārzniecībā, kuŗas ievēro... ...ma speciālitāte ir nelkes un acāli... ...Valkas nometnē dzīvojošie au... ...dzekņi praktiskos darbus veic uz ...tās pašu uzceltajā siltumnīcā un ...laktīs. Skola atvērusi arī savu ve... ...ikalu, kurā katru dienu ne vien Fil... ...has, bet arī Valkas un Hersbru... ...nometņu iemītniekiem audzēkņi ...dod sēklas, dēstus un pirmos dār... ...us. Par ražojumiem iegemtos lī... ...kļus skola izlieto savai uzturē... ...šanai.

Dziesmu svētki

(Turpinājums no 1. lpp.)

...dziedātāji godina virsdiriģentu, ...nojot tos ozollapu vainagiem un ...pojot gaisā. Šo latvisko sumināju... ...sanem arī bijušais Eslingenas ...RRAs direktors Pinczon du Sel, ...vienīgais klātesošais skandināto... ...smu komponists V. Dārziņš. ...Istās stundas, kas uz brīdi ļāva ...mirst skarbo īstenību, beigušās, ...oglem priekšgalā koŗi pa Esling... ...as ielām dodas atpakaļ uz Kalna ...niju, un vēl ilgi vecajā Nekarau... ...tā skan: Cekulaina zīle dzied ...s torņa galiņā . . . Lēni klīst ...klausītāji, bet šķiet, ka ikvienu ...up ejot, reizē māc arī skumjas, ...dziesmas nav atbalsojušās Dau... ...s vai Gaujas krastos un rīt un ...jopro jām būs jāmin svešas ze... ...ceļi.

H. M.

VĒSTULES REDAKCIJAI

...eivalds, Ansbachā

KĀDĒĻ, NEVAR?

...as dienas pirms ģimenes dienas ...gadījās būt kādas latviešu no... ...as birojā. Gadījās, ka kāda sie... ...taja brīdī lūdza viņai piešķirt ...Ierēdne atbildēja, ka lūdzēja ...kleitas esot saņēmusi (pa visu ...as laiku!). Uz iebildumu, ka ...7 bērni un ka nometnē pie... ...s 4 kleitas citām personām, ...e aizrādīja, ka tās esot nodar... ...s, bet lūdzēja nestrādātāja. ...idrs, ka ierēdne atbildēja tā, ...nai bija jāatbild saskaņā ar ...kciju. Bet man liekas, ka se... ...bērnu māti tomēr nevajadzēja ...lt, lai arī viņa neskaitās strā... ... Vispār, man liekas, ka bēr... ...tēm ar maziem vai vairā... ...bērniem, kam normāli diezgan ...r mazo aplāpīšanu un apkop... ...būtu dodamas tādas pat ...rocības kā strādājošiem, cik ir ...uma kārtošana atrodas mūsu ...rokās. Citādi tak disonance ...vārdiem par ģimenes atbalstī... ...un darbiem ikdienā ir vairāk ...nāma.

Piemiņas svinības — Flosenburgas koncentrācijas nometnes upuriem

Flosenburgas bij. koncentrācijas nometnē, ap 20 km no Veidenes, tur nomocītos upurus godinot, pirmajos Vasarsvētkos notika plašas piemiņas svinības, piemiņas kapeles un kapa akmeņu iesvētīšana. 20 tautu locekļi šeit staigājuši vienu sāpju ceļu un beiguši savu dzīvi: krievi, poļi, vācieši, franči, čehi, itāļi, žīdi, dienvidslavi, beļģi, holandieši, grieķi, latvieši, lietuvieši, igauņi, ungāri, dāņi, amerikāņi, angļi, norvēģi un spāniešu.

Flosenburgas koncentrācijas nometnē nogalināto upuru piemiņas saglabāšanai un piemiņas zīmju uzcelšanai agrākajās moku vietās, pagājušā gadā, nometnē ierodoties uz dzīvi poļu DP, pēdējo ierosmē nodibinājās starptautiska komiteja ar E. Vegielski priekšgalā. Tā, sadarbojoties dažādo tautību pārstāvjiem, ar lielu enerģiju veikusi nodomāto darbu, kas prasījis it prāvus materiālos līdzekļus un pašreiz vēl tikai daļēji pabeigts. Piemineklja un kapelas celšanas komitejas goda locekļis ir arī Latviešu Centrālās Komitejas priekšsēdis prof. A. Švābe, jo Flosenburgas nometnē bijuši ieslodzīti vairāki simti latviešu, starp tiem aktīvie pretestības kustības darbinieki, un vairāki simti to arī beiguši savu dzīvi. Diemžēl, precīzs šeit bijušo un nogalināto latviešu skaits nav konstatēts, bet zināms vienīgi, ka nomocīti 2480 Baltijas valstu pilsoņi, kuŗi, liekas, kāda pārpratuma dēļ piemiņas akmenī visi minēti par lietuviešiem. Cik zināms, koncentrācijas nometnes bijušo ieslodzīto saraksti ir uzglabājušies un pēc tiem, domājams, būtu iespējams noteikt mūsu nomocīto tautiešu skaitu un vārdus. Labi būtu, ja šo svarīgo apzināšanas darbu nekavējoties veiktu vai nu kāda mūsu trimdas organizācija, vai bijušie pretestības kustības darbinieki, kuŗiem Minchenē ir sava apvienība. Cieņa pret upuriem, viņu piederīgajiem un mūsu tautas kopību liek šo uzdevumu neatstāt novārtā.

Piemiņas svinībās un kapelas iesvētīšanā, kur latviešu pārstāvību delegāti bija LCK vicepriekšsēdis A. Reins un LCP loceklis N. Kļaviņš, Vasarsvētku dienas rītā pulcējās tautību grupās: vācieši, poļi, lietuvieši, — lietuvietes krāsainajos tautas tērpos. Daudz poļu atbraukuši pat no attālākām nometnēm. Moku vietu tuvumā plīvoja daudzu nāciju karogi, starp Anglijas un Francijas karogiem arī Latvijas sarkanbaltsarkanās krāsas. Ieradās amerikāņu militārās valdības un iestāžu, ārvalstu militāro misiju un UNRRAs pārstāvji, Bavārijas valdības locekļi un nacionālās delegācijas. Pie piemineklja vainagus nolika poļu virsnieki, ārvalstu militāro misiju pārstāvji, tautību pārstāvji, starp tiem arī lietuvieši, Bavārijas valdība, parlaments un partijas. Piemiņas svinības turpinājās pašā nometnē, kur katoļu un pareizticīgo garīdznieki iesvētīja tā sauktajā „Nāves ielejā" uzcelto piemiņas kapelu „Jēzus cietumā".

Svinību laicīgā daļā uzrunu teica angļu, franču, lietuviešu un vācu valodās katoļu biskaps lietuvietis Padolskis. Viņš uzsvēra, ka nevar būt vienota un laba pasaule, ja tā neatzīst Dievu. Šeit pieminot tūkstošus sadedzināto mocekļu, mūsu vienīgā vēlēšanās nākotnei ir — lai pasaule nebūtu ļauna, bezdievīga un lai cilvēkiem, kas mīl brīvību un taisnību, nebūtu jācieš.

Piemiņas kapela celta no nojaukta sardzes torņa akmeņiem, no kuŗa sargi medījuši ieslodzītos. Šajā šausmu vietā komiteja grib ierīkot cilvēcības un kristīgās mīlestības apliecinājuma vietu, tādēļ ar Bavārijas valdības atbalstu paredzēts dibināt starptautisku komiteju, kuŗa savā ricībā un pārraudzībā pārņemtu visu Flosenburgas nometnes territoriju un celtnes un uzņemtos aizgādību par nogalināto mocekļu bāreņiem un ģimenēm, kā arī par vēl dzīvajiem politiskajiem cietumniekiem un viņu ģimenēm.

Flosenburgas bijušās koncentrācijas nometnes piemineklja un kapelas būves komiteja par godu Flosenburgas koncentrācijas nometnē nogalinātajiem politiskajiem apcietinātajiem izsludinājusi konkursu reliģiska rakstura altāŗa gleznai, kuŗu novietotu piemiņas kapelā „Jēzus cietumā". Tai jābūt 2 m augstai un 1,5 m platai un jāattēlo ieslodzītais Kristus ar ērkšķu vainagu galvā, skumji lūkojoties uz cietumnieku, kas pašreiz beidz savas šīs zemes gaitas. Ieslodzītā acu priekšā parādās brīvības vīzija, un Kristus nelaimīgo svētī. Gleznas aizmugures fons atstāts mākslinieka brīvai iztēlei.

Konkursā var piedalīties visu tautību mākslinieki. Darbi noteikti jāiesūta līdz š. g. 31. augustam, adresējot komitejas vai Veidenes pilsētas vecākajam. Trim labākajām gleznām paredzētas naudas prēmijas: RM 1.500.—, 1000.— un 500.—. Godalgotie darbi paliek komitejas īpašums, bet visus iesūtītos darbus fotografēs un izdos kopējā albumā.

Svinību pēdējā daļā notika svētbrīži un atsevišķo nāciju piemiņas akmeņu iesvētīšana. Krāšņus vainagus savu tautiešu piemiņai nolika lietuvieši un igauņi.

Darbs, kas sākts Flosenburgā kā pirmajā Vācijas koncentrācijas nometnē, solās izvērsties par īstu mocekļu godināšanas un cilvēku mīlestības apliecinājumu, pie kuŗa sava roka katrā ziņā jāpieliek arī latviešiem.

Nākamajās dienās Flosenburgā notika bijušo politiski vajāto starptautiska sanāksme, kuŗā šie daudz pārcietušie vīri izmainīja domas un izstrādāja savai nākotnei kopējus un svarīgus jautājumus.

Arv. Bolšteins

—oOo—

Kaŗa izdevumu problēma

Kaŗš ir vislielākā cilvēces nelaime tiklab no sociālā un morālā, kā no saimniecības viedokļa. Pasaule nevēlas kaŗus. Katra tauta, pat katra ģimene to nosoda un tomēr cilvēces vēsture patiesībā ir kaŗu vēsture, jo kopš mūsu ēras sākuma kaŗagadu ir desmit reiz vairāk, nekā miera gadu, kad nekur pasaulē nav lijušas cilvēku asinis.

Cik upuru cilvēcei prasījuši visi līdz kaŗi, kādas vērtības iznīcinātas, to nevar pateikt neviens. Tikai jaunākā laikā zinātnieku pētījumi pievērsušies kaŗa izdevumiem kā centrālai problēmai pēckaŗa finanču saimniecībā. Sobrid, pēc otrā pasaules kaŗa, šī problēma guvusi vēl svarīgāku nozīmi. Kad tautsaimnieki būs noskaidrojuši, cik īsti izmaksājis šis kaŗš, tad arī atklāsies, kādas nodokļu nastas un kaŗa parādus saņems nākamās paaudzes kaŗa mantojumā.

Ar tehnikas attīstību un arvien plašāku masu tiešu un netiešu iesaistīšanu kaŗam ražotajās tautsaimniecības nozarēs, kaŗa izdevumi aug progresīvi. Katrs nākošais kaŗš izmaksā nesalīdzināmi vairāk par iepriekšējo. Rodas jautājums, vai nākotnē neradīsies tāds stāvoklis, ka ārkārtīgā tempā un progresijā pieaugošo izdevumu dēļ kaŗš kļūs saimnieciski nelespējams? Daudzas pazīmes arī norāda, ka izšķirējs faktors modernā kaŗā nav vairs cilvēku masas, bet gan tehniskie līdzekļi un materiālais pārspēks, ko attiecīga valsts spēj ņemt no savas saimniecības potenciāla.

Otrs pasaules kaŗš, ko agresori sākumā bija iedomājušies par „zibenkaŗu", tomēr ilga sešus gadus un beidzās ar atombumbām. Vēl nav noskaidrots, kādas materiālās vērtības tas iznīcinājis, cik cilvēku dzīvības tas prasījis, cik atstājis invalīdu, darba nespējīgo, sociāli apgādājamo utt.

Pagaidām tikai dažas valstis aptuveni novērtējušas savus izdevumus šinī kaŗā. Tā ASV savu līdzdalību kaŗā vērtē ar 340 miljardiem dolaru, kas izdoti līdz šim. Bez tam tie rēķina, ka sakarā ar kaŗu radušies izdevumi valsts finanču saimniecībai prasīs ārkārtējus līdzekļus arī uz priekšu un ka ar kaŗu saistīto izdevumu kapitālizētā vērtība līdz 1972. gadam sasniegs 700 miljardus dolaru. Un tie ir tikai ASV izdevumi! Kāda būs kaŗa izdevumu kopsumma visām valstīm, tas pagaidām nav nosakāms. Katrā ziņā zaudējumu kopsumma nebūs mazāka par 2000 miljardiem dolaru.

Ko nozīmē šī skaitļu astronomija? To, ka caurmērā uz katra iedzīvotāja visā pasaulē šis kaŗš iznīcinājis vērtības par 1000 dolariem. Ja šīs vērtības izlietotu praktiskiem mērķiem un valsts izdevumu segšanai, tad visā pasaulē vismaz 50 gadus varētu iztikt bez nodokļiem un nodevām! Turpretim tagad kārtējo nodokļu nastas būtu jāpalielina divkārtīgi, lai 50 gados atgūtu kaŗā izšķiestās vērtības. Kaŗa izpostītā un novājinātā saimniecība to nespēj un daudzās valstīs kaŗa izdevumi un zaudējumi paaugstinātu nodokļu veidā būs jāsamaksā nākamām paaudzēm.

Šiem otrā pasaules kaŗa izdevumu skaitļiem pagaidām ir tikai vērtējuma nozīme. Bet ir aprēķināti dažu iepriekšējo kaŗu zaudējumi.

Vācu — franču 1870./71. g. kaŗš ilga nepilnu gadu un uzvarētāja Vācija no Francijas saņēma kaŗa zaudējumu atlīdzību — 5 miljardi marku zeltā. Šāds ieguvums vāciešiem ne tikai sedza visus kaŗa izdevumus, bet deva iespēju reformēt valūtu un nodrošināt saimniecisku uzplaukumu. 1870./71. g. kaŗš Vācijai izmaksāja 1,9 un Francijai 7,4 miljardi marku (Latvijas budžets 93 gadiem). — Angļu — buru kaŗš 1899./1902. g. ilga nepilnus trīs gadus un Lielbritanijai izmaksāja 4,3 miljardi zelta marku. (Latvijas budžets 43 gadiem). Ieguvumi Dienvidafrikā gan vēlāk atsvēra kaŗa izdevumus, bet to segšanai bija jāreālizē kaŗa aizņēmumi, caur ko Lielbritanijas valsts parādu kopsuma pieauga par 200.000.000 mārciņām. — Krievu — japāņu kaŗš 1904./05. gadā ilga pusotra gada un krieviem izmaksāja 4,9, bet japāņiem 4,2 miljardi zelta marku. (Latvijas budžets 91 gadam).

Kaŗa izdevumu kopsumma kaŗojošām pusēm pirmajā pasaules kaŗā bija 600 miljaudi marku. Visām Eiropas valstīm, kopā ar 500 miljoniem iedzīvotāju, no šīs summas pietiktu kopēja budžeta segšanai vismaz 25 līdz 30 gadus. Varam iedomāties, kāds uzplaukums un progress būtu sasniegts, ja šie kolosālie līdzekļi būtu izlietoti produktīviem mērķiem saimnieciskā, kultūrālā un sociālā laukā.

Šādas domas bija pamatā apsvērumiem, kad 1919. gadā Versaļā valstsvīri runāja par pasaules miera ideju. Nodibināja Tautu Savienību, pieņēma atbruņošanās lēmumus, noteica arī reparāciju maksājumus un kaŗa zaudējumu atlīdzību par labu cietušām nācijām. Un tomēr, pagāja tikai 20 gadi, kad no jauna iedegās cilvēces vēsturē vēl nepieredzētu apmēru kaŗš, kuŗa sekas kā neaptveŗams saimniecisks un sociāls posts vēl ilgi apgrūtinās nākotnes paaudžu labklājību.

oec.

Latviešu sīgu kvartets koncertturnejā amerikāņu joslā

Latviešu stīgu kvartets (prof. A. Norītis, doc. V. Ruševics, doc. E. Vīnerts, prof. A. Ozoliņš) no savas dzīves vietas — Baltijas mūzikas centra Blombergā, angļu joslā, jūnijā pirmo reizi dodās garākā koncertceļojumā pa latviešu nometnēm amerikāņu joslā. Sākot ar Darmštati, kur kvartets koncertēs 2. jūnijā, paredzēti ap 25 koncerti pa šādu maršrutu: Hanava, Vircburga, Ansbacha, Fišbacha, „Valka", Hersbruka, Veidene, Rēgensburga, Augsburga, Minchene, Neilētinga, Kemptene, Memingena, Kleinkeca, Eslingena un Heidelberga, pa ceļam koncertējot arī dažās mazākās nometnēs.

—oOo—

SAIMNIECĪBAS PULSS

Streiku dēļ Reinas - Vestfales ogļraktuvēs ogļu produkcija samazinājusies par 13%. — Aprīļa mēnesī izgatavots 1000 vācu mazauto, t. s. „tautasvāģi", ar ko sasniegta normāla ražošanas kapacitāte. Beļģu valdība interesējas par mazauto importu pusgatavā veidā. — Salīdzinot 1938. un 1946. gadus, rudzu un kviešu caurmēra raža no 1 ha Vācijā samazinājusies amerikāņu joslā par 31 proc., bet britu joslā par 40 proc. — Pavasarā plūdi Anglijas aitkopībai nodarījuši lielus zaudējumus: aitu skaits samazinājies par 4.000.000 resp. par 20 proc.

oec.

Pieprasa DP lietu izlemšanā uzklausīt arī viņus pašus

NESAPRAŠANĀS UN STRĪDI AP REPATRIĀCIJU

Starpvaldību bēgļu komitejas direktors Vācijas amerikāņu joslā Eliots Šerks vēstulē IRO sanāksmei Lozannā ceļ nopietnu apsūdzību pret UNRRAs organizāciju opoziciju pret DP nometināšanas plāniem. Opozicija nenākot vis no pašiem DP, bet no „grupām, kuŗu tiešais uzdevums ir palīdzēt viņiem." Šajās „grupās" minēta arī UNRRA, kuŗas taktika esot radījusi DP vidū baiļu un bezcerības noskaņojumu.

Jau ilgāku laiku nometnēs bijuši vērojami spēki, kas naidīgi DP cilvēciskajām un likumīgajām tiesībām. Šie spēki beigās esot panākuši to, ka runas brīvības vietā stājusies baiļu sajūta. Šerks piemin krievu prasības UN pēc piespiedu repatriācijas, un padomju sakaru virsnieku mēģinājumus Vācijā un Austrijā panākt to pašu. UNRRA, savukārt, pūloties izdabūt no nometnēm tādus DP, kas nevēloties repatriēties un izlietojot oficiāli nekur nedeklarēto politiku — koncentrēt DP lielākās kazarmēs, lai tie zaudētu atrastās darba vietas un iekārtotās mājas. Pēdējā laikā esot vērojama tieksme nomelnot to DP rīcības motīvus, kas atsakās atgriezties Austrumeiropas apgabalos. Šerks vēršas ar pārmetumiem arī pret UNRRAs amerikāņu joslas direktoru Edvardsu.

Ilustrējot savus apgalvojumus par „aktīvo opoziciju" nometināšanas plāniem, Šerks min divus gadījumus Austrijā. Divas DP grupas, kas bija sagatavojušās izceļot uz Braziliju, franču policija izsēdinājusi no vilciena pēc padomju iestāžu pieprasījuma, ka šo cilvēku vidū varot būt kaŗa noziedznieki, kollaborātori vai padomju pavalstnieki. Grupa atbildusi visām DP prasībām un bijusi jau izraudzīta iecelošanai arī no Brazilijas pārstāvju puses. Pretojoties šādai UNRRAs un padomju nostājai, Eliots Šerks raksturo DP kā „politiskus bēgļus — laudis, kas vēlas izbēgt no politiska režīma, kas tiem jau pārāk labi pazīstams".

Pēc DENAs ziņām Šerks rakstā IRO ģenerālsekretāram Altmeieram norādījis, ka būtiski svarīgi lēmumi par DP nebūtu pieņemami bez aktīvas un formālas viņu pārstāvju uzklausīšanas. Tādēļ Šerks ieteic šādos gadījumos pieaicināt apspriedēs vēlētus DP pārstāvjus. Pa daļai tas jau esot darīts līdz šim un ar atzīstamām sekmēm. Šerks izsaka cerību, ka IRO atradīs veidu, kā nodrošināt DP fundamentālās tiesības izteikt savas domas par stāvokli un pašiem lemt par savu likteni.

Oficiālā padomju ziņu aģentūra TASS savukārt ceļ pretēju apsūdzību pret sabiedroto iestādēm Italijā, ka tās mēģinot aizkavēt DP nometnēs dzīvojošu padomju pilsoņu repatriāciju. Vairāki padomju pavalstnieki izteikušies padomju repatriācijas ierēdņiem, ka no sabiedroto puses izplatot propagandu pret repatriāciju. Angļu ierēdņi esot kavējuši padomju laikrakstu izdalīšanu un apdraudējuši tos, kas izteikuši nodomu repatriēties uz Padomju Savienību. Rezultātā tagad daudzi baidoties prasīt savu repatriāciju.

Aģentūras minētie padomju pilsoņi ieradušies Vinē no 5. transita nometnes Rimini, kur arī esot notikuši attēlotie gadījumi. Padomju pilsonis Achvedijevs esot izteicies, ka īsi pirms repatriācijas no viņa atšķirta sieva un 4 mēnešu vecais bērns un viņam pašam saslēgtas rokas. Līdzīgi izteikušies Korobkovs, Taranovs un Murzins.

Šādu paskaidrojumu no Vines TASS deva Romā pagājušā nedēļā. No sabiedroto puses uz to paskaidrots, ka TASS apstākļu attēlojums neatbilstot faktiem.

„Daily Mail" ziņo, ka leiboristu deputāts Stoukss gribot prasīt ārlietu ministram paskaidrojumus par pierādāmiem mēģinājumiem izdarīt 185 krievu piespiedu repatriāciju no divām angļu kontrolē esošām DP nometnēm Rimini, Italijā. Stoukss lūgšot arī konstatēt pašnāvības mēģinājumu, nāves gadījumu, kā arī ievainoto skaitu, kas šīs akcijas rezultātā nogādāti slimnīcā.

ASV ārlietu ministrs Maršals paskaidrojumā par DP stāvokli vēlreiz uzsvēris, ka ASV valdība noraida jebkādu piespiedu repatriāciju, bet tiem, kas atgriežas dzimtenē labprāt, valdība palīdzēs atgriezties. DP traģiskā stāvokļa atrisināšanai esot nepieciešami, ka pasaules demokratiskās valstis kopīgi piedāvā viņiem mājvietu, pie kam ASV būtu jārāda priekšzīme.

Starpvaldību bēgļu komitejas štābs Austrijā paskaidrojis, ka deviņas dažādas valstis pašreiz gatavojas uzņemt zināmu skaitu noteiktu aroda DP no Austrijas.

NYHT, DM, DENA

Latviešu basketbolisti Francijā guvuši 10 uzvaras

VISUS MŪSU SPĒLĒTĀJUS AICINA PAR TRENEŖIEM

Pirms Vasarsvētkiem no sacīkšu turnejas Francijā atgriezās latviešu basketbolistu vienība. Mūsu sportisti braucienā atkal veikuši lielisku Latvijas propagandu, panākot 10 sacensībās 10 uzvaras un divās pilsētās uzstājoties demonstrējuma spēlēs. Franču laikraksti latviešu panākumiem veltījuši plašus aprakstus, vienbalsīgi atzīstot, ka basketbolā mūsu izlase, kaut arī dzīvojot trimdā grūtos apstākļos, vēl arvien var ieņemt vienu no vadītājām vietām Eiropā. Visās sacensībās, aptuveni rēķinot, noraudzījušies ne mazāk par 30.000 skatītāju. Mājās aizejot, tie varēja atmināties ne tikai latviešu sportisko veiksmi un stāju, bet arī padomāt par iemesliem, kas spiež Baltijas valstu iedzīvotājus joprojām palikt svešumā.

Pirmā sacensībā Kēlā mūsu izlase uzvarēja franču ārzemnieku leģiona vienību 35—20. 9. maijā Parīzē latvieši sacentās ar Parīzes meistarvienību „Championnet Sport", uzvarot 40—35 (20—13). Sacensība bija ievadījuma spēle pirms Francijas — Ēģiptes valstu sacīkstes, kas beidzās ar franču revanšu par neseno zaudējumu Eiropas meistarsacīkstēs Prāgā. Francija uzvarēja 51—36. Parīzes meistarvienībā spēlēja mūsu sportistu vecais paziņa Lesmažū, Žirardo, Desmonē, Riho, Gravjē — visi Francijas izlases basketbolisti.

No Parīzes mūsu vienība devās uz Francijas rietumiem, kur Larošā uzvarēja 64—32 un otrā vietā pret apgabala sastādīto vienību 35—19. Nantā, spēlējot laukā, prožektoru apgaismojumā un uz asfaltēta laukuma, latvieši uzvarēja 50—33 un Solē 64—15. Šai nelielajā pilsētā mūsu basketbolistu uzņemšana bija sevišķi sirsnīga un svinīga. Sacīkšu zāle bija dekorēta mūsu karogiem un pirms spēles atskaņoja Latvijas himnu.

Tālākā braucienā Monbrizonā panākta 68—33 uzvara un Otenā 48—16. Visur mūsu sportisti izjuta franču lielo viesmīlību. Labas viesnīcas, lielisks uzturs, bet tomēr Parīzē spēlētāji atgriezās stipri noguruši. Parīzē mūsu vienību jau gaidīja lūgums steidzīgi braukt uz Bluā, kur bijusi noorganizēta spēle starp Francijas izlasi un Ēģiptes vienību. Ēģiptieši pēdējā brīdī atteikušies un sarīkojums draudējis izjukt. Lai nesarūgtinātu laipnos Francijas sporta vadītājus, mūsu vienība bez atpūtas devās tūlīt tālāk, norunājot, ka sacensība ar Francijas izlasi būs demonstrējuma cīņa. Franču vienībā atkal spēlēja Lesmažū, Busnels, Diperri, Gerio. Rezultāts 35—19 franču labā. Izpārdotajā sporta namā ieprieks paziņoja, ka latviešu basketbolisti, lai sarīkojums neizjuktu, pēc braucienā pavadītām negulētām naktīm tomēr ieradīsies Bluā un smiegs demonstrējuma cīņu.

Atpakaļceļā basketbolisti 19. maijā Parīzē bija latviešu kolonijas viesi un pēc atpūtas Francijas otrajā lielākā pilsētā Lionā sacentās ar franču labāko profesionālo vienību, panākot 34—26 uzvaru. Lionieši vienībā līdzi darbojās arī Busnels, ko uzskata par Francijas pašreiz labāko basketbolistu. Pēdējā sacensība notika Strasburgā. Latviešu ierindā šoreiz bija arī futbolists A. Vanags, kas paguvis jau iekarot Strasburgas futbola draugu simpatijas. Arī pēdējā sacensībā Francijā latvieši panāca 32—19 uzvaru. 10 sacensībās iegūto un zaudēto grozu attiecība ir 470—249 mūsu labā.

Lielie panākumi, cildinošie raksti presē un basketbola lietpratēju vērtējumi mūsu basketbolistiem Francijā paver vislabākās iespējas. Turneju basketbolisti varēja turpināt vēl nedēļām ilgi. Visi spēlētāji saņēmuši arī piedāvājumus saistīties par treneriem un spēlēt Francijas labākās vienībās. Pagaidām šos piedāvājumus nācās noraidīt, dodot vienīgi solījumu šogad vēlreiz viesoties Francijā.

Latviešu sportistu turnejai Francijā ar lielu interesi sekoja mūsu trimdas sabiedrība Vācijā. Tautieši nav vīlušies. Gūtie panākumi ir jauns gandarījums darbam, kas veikts latviešu emigrācijas sporta dzīvē.

H. M.

Padomju Savi... vajadzīgs m...

PADOMJU SAIMNIECISKĀ KRIZE UN TĀ...

Citātes „Weltwoche" kādā rakstā par Padomju Savienības saimniecības stāvokli, secinot, ka tai savas saimniecības pilnīgai izveidošanai nepieciešams miers.

Padomju Savienības vadība pirms dažiem mēnešiem pārsteidza atklātību par padomju lauksaimniecības krizi. Droši vien tiesu domā, — saka „Weltwoche", — ka šī krize jau pārvarēta un vairs nav izvēršies katastrofā. Citādi tiem vai tik atklāti būtu aprakstīts dzīvokļa smagums. So grūtību apraksts kas atgādina angļu valdības „Balto grāmatu", ietverts trīs oficiālos ziņojumos. Kādā lauksaimniecības ziņojumā, ko publicēja komūnistu partijas centrālā komiteja, atzīts konstatējums, ka pag. gada raža bijusi lielākā kopš 1891. un 1901. bada gadiem. Andrējeva ziņojumā par neražu, kas „Pravdā" aizņēmusi trīs un pus lappuses, nomanāma zināma lepnuma pieskaņa. Tā pat kā sarkanā armija prata labāki par visu sarkano armiju aizstāvēt valsti nekā cara armijas aizstāvēt valsti, tā arī partijas vadībā valstij, šķiet, izdotos pārvarēt dabas katastrofu, kādas iepriekšējos gados būtu prasījušas miljoniem zemnieku un pilsētnieku dzīvību. 1891. g. bada katastrofā cariskā saņēma pirmo nopietno triecienu. 1921. g. bads prasīja miljonu upuru. Tomēr kopumā 25 milj. cilvēku upuru. Lieku, ka neko tamlīdzīgu nav izdarījusi 1946. g. neraža. Tomēr valsts smagi cieš.

No sausuma visvairāk cieta tieši tās apgabali, kas bija visvairāk sagrautā vācu iebrukuma laikā. Tūlās pēc Kurskas rajonā, kur kaujās viļņoja mēnešiem ilgi, zemi kaltēja nežēlīga saule. Cieta arī Rietumukraina, Moldāvijas republika, Volgas apgabals. Pie Stalingradas izdevās apturēt vācu armijas, bet bada apokaliptiskais jātnieks tomēr izlauzās līdz austrumiem pāri Kuibiševai līdz Kaspijas jūras ziemeļu krastiem. Bet, tāpat kā kaŗa laikā Padomju Savienību glāba neskartie Aizurālu apgabali, tāpat arī izrādījās tagad jaunizveidotās Sibirijas labības kšēlis un centrālās republikas. Pēc Andrējeva izteicieniem Stalins „kā bada kaujā" krizes kulminācijas brīdī pārņēma virsvadību un ātri reorganizēja palīdzības akcijas visvairāk piemeklētiem apgabaliem.

Launākais tātad aizkavēts. Tagad arī kļuvis skaidrs, kāpēc krievi tā

Jauna veida satiksmes līdzekļi

Anglijas karaliskā aerokluba prezidents lords Brebezons ziņoja, ka ASV izveidots jauns kombinēts gaisa un sauszemes satiksmes līdzeklis — automobilis ar ērti pievienojamiem lidmašīnas plāksnīem. Tas ceļā vienlīdz labi izlietojams uz zemes ceļiem un arī kā lidaparāts, kādai ļoti piemērots tāliem ceļojumiem. Amerikāņu helikopteru biedrības sanāksmē Filadelfijā ziņots, ka iepriekšējās pārbaudēs labas sekmēm guvis jauns miniatūrs helikoptera modelis. Tas ir tik mazs, ka pieaprīdzējams lidotājam līdzīgi izpūšalim. 25 zirgspēku divcilindru motors iedarbina divus pretējos virzienos limeniski rotējošus propelleŗus. Aparāta celtspēja ir apmēram 100 kg. Jaunais „gaisa motocikls", kā sākumā bijis domāts izplētņu vajadzībām, ražojot masu produkcijā, izmaksātu tikai ap 740 dolaru.

DM

Grib iekārtot dzīvokļus vecā kaujas kuģī

„United Press" ziņo, ka pagājušā nedēļā Anglijas dzīvokļu trūkums vispilnīgāk pierādīts ar kādas veiklu grupas pieprasījumu valdībai atļaut vecā kaujas kuģa „Warspite" graustā iekārtot dzīvokļus. „Warspite" nesen uzskrēja sēkļi pret Kornvelsas krastu, kad tas bija ceļā uz nojaukšanu Skotijā.

Tai pašā laikā veselības ministrs Bevans ieteicis parlamentam balsot kādu likumu, kuŗā paskaidro, ka pagājušās ziemas kurināmā un degvielu trūkuma dēļ dzīvokļu celšanas programma nav izpildījusies tā, kā bija paredzēts. Nebūšot iespējams izpildīt arī apņemšanos līdz šī gada beigām uzcelt 240.000 jaunu dzīvokļu namus, kā arī tagad, kad krize pārvarēta, ātrāk nīpnietībai pastiprinātā mērā ātrākā eksportam un tā nevar rasties dzīvokļu celšanai nepieciešamās summas. Svarīgākais uzdevums tagad būšot censties vēl šogad nobeigt ka 218.783 namus, kas jau pa pusei uzcelti. Šī gada pirmos trīs mēnešos nobeigtas 6824 dzīvojamās ēkas un uzsāktas 4764 pagaidu mītnes.

NYHT

Neska...

Jānis Jaun... mānu „Nesk... las konman... nieks, bet b... tāpēc nav s... romānu, ko ... tles putnos".

Lieta tād... Hinds ir lie... Yorks Times... dā svētdiena... jis, ka koko... dzums putnu... apbrunojies ... putnu barie... krievu sarg... viņš meklēj... acīm redzot, ... pārkāpis pār... žai. Viņš ... gam, ka nov...

„Jūs novēr... bildējis sarg...

„Nieki, drā... esmu brigād... man nav ne... tīt jūsu lidr... putnus, un ... dāt tos prom...

Sargs dru... bijis pārliecī... kapteini, ka... vedis ģenerā... angļu joslai ... ru Berlinē. ... rālis atstājis ... mas tērpā. ... tomēr izdevi... tūras ierēdņu... krievu koma...

„Kāds viņš ... ķikovs.

Tāds un tā... aiztūrēto, ...

„Dieva dēļ ... „Laižiet viņu... ģenerālis Hir...

Ja tu, cilvē... ēlis bet tik... ties putnos

Padomju Savienībai vajadzīgs miers

PADOMJU SAIMNIECISKĀ KRIZE UN TĀS PĀRVARĒŠANA

Ciriches „Weltwoche" kādā rakstā apcer Padomju Savienības saimniecisko stāvokli, secinot, ka tai savas saimniecības pilnīgai izveidošanai nepieciešams miers.

Padomju Savienības vadība pirms pāris mēnešiem pārsteidza atklātību ar atklājumu par padomju lauksaimniecības krizi. Droši vien Kremlī domā, — saka „Weltwoche", ka šī krize jau pārvarēta un vairs nevar izvērsties katastrofā. Citādi diezin vai tik atklāti būtu aprakstīts stāvokļa smagums. Šo grūtību apskats, kas atgādina angļu valdības „Balto grāmatu", ietverts trīs oficiālos ziņojumos. Kādā lauksaimniecības ziņojumā, ko publicēja komūnistu partijas centrālā komiteja, atrodams konstatējums, ka pag. gada neraža bijusi lielākā kopš 1891. un 1921. bada gadiem. Andrējeva ziņojumā par neražu, kas „Pravdā" aizņēma trīs un pus lappuses, nomanāma zināma lepnuma pieskaņa. Tāpat kā sarkanā armija prata labāki nekā cara armijas aizstāvēt valsti pret rietumu iņvāziju, tāpat komūnistu partijas vadībā valstij, šķiet, izdevies pārvarēt dabas katastrofu, kas iepriekšējos gados būtu prasījusi miljoniem zemnieku un pilsētnieku dzīvību. 1891. g. bada katastrofā carisms saņēma pirmo nopietnāko triecienu. 1921. g. bads prasīja apmēram 25 milj. cilvēku upurus. Liekas, ka neko tamlīdzīgu nav izraisījusi 1946. g. neraža. Tomēr valsts smagi cieš.

No sausuma visvairāk cieta tieši tie apgabali, kas bija visvairāk sapostīti vācu iebrukuma laikā. Tūlas un Kurskas rajonā, kur kaujas vienoja mēnešiem ilgi, zemi kaltēja nežēlīga saule. Cieta arī Rietumukraina, Moldāvijas republika, Volgas apgabals. Pie Staļingradas izdevās apturēt vācu armijas, bet bada apokaliptiskais jātnieks tomēr izlauzās tālāk uz austrumiem pāri Kuibiševai līdz Kaspijas jūras ziemeļu krastiem. Bet, tāpat kā kara laikā Padomju Savienību glāba neskartie Aizurālu apgabali, tāpat arī izrādījās tagad jaunizveidotās Sibirijas labības klētis un centrālās republikas. Pēc Andrējeva izteicieniem Staļins „šai bada kaujā" krizes kulminācijas brīdī pārņema virsvadību un ātri noorganizēja palīdzības akcijas visvairāk piemeklētiem apgabaliem.

Launākais tātad aizkavēts. Tagad arī kļuvis skaidrs, kāpēc krievi tā sausuma radītā posta. Šī palīdzība varētu nākt vienīgi no Savienotām Valstīm, kuras ražošanas kapacitāte šai karā kāpusi vēl par 50 proc. Padomju Savienība 1941. g., vēl pirms vācu uzbrukuma, sastādīja nākošo piecgades plānu, tā cerēja 1956. g. sasniegt izšķirīgās nozarēs 1929. g. amerikāņu produkciju. Šodien Amerika tik tālu priekšā, ka to tik ātri nav iespējams panākt.

Lai dziedinātu kara, sausuma un krizes radītās brūces, Padomju Savienībai tagad vairāk kā jebkad nepieciešams miers. Tai nevajag nekādu ārzemes tirgu, jo tai pašai milzu tirgus. Par spīti ieguvumiem ienemtajos apgabalos vēl tomēr ir daudzas krievu ģimenes, kurām ir tikai viens pāris apavu. No sešiem miljoniem dzīvojamo māju, kuras vāciešī sapostīja, atjaunota tikai daļa. Daudzi soļi, piem., uzvarām bagāto maršalu pazušana no priekšplāna — nav tikai demonstrātīvs solis, bet gan reālpolitiskas domāšanas sekas. Vienīgi ilgā nepārtrauktā miera periodā Krievija var cerēt dot saviem pilsoņiem to, ko tie gaida. Ne ātrāk kā desmit gados tā sasniegs, pēc rietumu mēroga, normālu dzīves līmeni. Par padomju Krievijas uzplaukumu būs iespējams runāt tikai pēc ceturtdaļgadsimta smaga darba. Tāpēc Krievijai nepieciešams miers vairāk nekā jebkurai citai lielvalstij.

Jauna veida satiksmes līdzekļi

Anglijas karaliskā aerokluba prezidents lords Brebezons ziņoja, ka ASV izveidots jauns kombinēts gaisa un sauszemes satiksmes līdzeklis — automobilis ar ērti pievienojamiem līdmašīnas plākšņiem. Tas esot vienlīdz labi izlietojams uz zemes ceļiem un arī kā lidaparāts, kādēļ ļoti piemērots tāliem ceļojumiem. Amerikāņu helikopteru biedrības sanāksmē Filadelfijā ziņots, ka iepriekšējās pārbaudēs labas sekmes guvis jauns miniatūrs helikoptera modelis. Tas ir tik mazs, ka piesprādzējams lidotājam līdzīgi izplētnim. 25 zirguspēku divcilindru motors iedarbina divus pretējos virzienos līmeniski rotējošus propelleru. Aparāta celtspēja ir apmēram 150 kg. Jaunais „gaisa motociķlis", kas sākumā bijis domāts izplētņu lēcēju vienībām, ražojot masu produkcijā, izmaksātu tikai ap 740 dolaru.

DM

Grib iekārtot dzīvokļus vecā kaujas kuģī

„United Press" ziņo, ka pagājušā nedēļā Anglijas dzīvokļu trūkums visspilgtāk pierādīts ar kādas velkalnieku grupas pieprasījumu valdībai atļaut vecā kaujas kuģa „Warspite" graustā iekārtot dzīvokļus. „Warspite" nesen uzskrēja sēklī pret Kornvelsas krastu, kad tas bija ceļā uz nojaukšanu Skotijā.

Tai pašā laikā veselības ministrs Bevans iesniedza parlamentam balto grāmatu, kurā paskaidro, ka pagājušās ziemas kurināmā un degvielu trūkuma dēļ dzīvokļu celšanas programma nav izpildījusies tā, kā bija paredzēts. Nebūšot iespējams izpildīt apņemšanos līdz šī gada beigām uzcelt 240.000 jaunu dzīvokļu namus, jo arī tagad, kad krize pārvarēta, angļu rūpniecībai pastiprinātā mērā jāstrādā eksportam un tā nevar ražot dzīvokļu celšanai nepieciešamās mantas. Svarīgākais uzdevums tapēc būšot censties vēl šogad nobeigt tos 218.783 namus, kas jau pa pusei uzcelti. Šī gada pirmos trīs mēnešos nobeigtas 8824 dzīvojamās ēkas un uzceltas 4764 pagaidu mītnes.

NYHT

Neskaties putnos!

Jānis Jaunsudrabiņš sarakstījis romānu „Neskaties saulē". Angļu jostas konmandants Berlīnē nav rakstnieks, bet brigādes ģenerālis. Viņš tāpēc nav sarakstījis, bet piedzīvojis romānu, ko varētu nosaukt „Neskaties putnos".

Lieta tāda, ka brigādes ģenerālis Hinds ir liels putnu mīļotājs. „New Yorks Times" ziņo, ka ģenerālis kādā svētdienas priekšpusdienā ievērojis, ka kokos ap Vanzē liels daudzums putnu, noģērbis formas tērpu, apbruņojies ar tālskatu un sekojis putnu bariem, kamēr piepeši kāds krievu sargs noprasījis viņam, ko viņš meklējot. Brigādes ģenerālis acīm redzot, ar tālskatu pie acs bija pārkāpis pāri okupācijas joslu robežai. Viņš paskaidrojis krievu sargam, ka novēro putnus.

„Jūs novērojat mūsu lidlauku!" atbildējis sargs.

„Nieki, draugs," atteicis Hinds. „Es esmu brigādes ģenerālis Hinds un man nav ne mazākās intereses skatīt jūsu lidmašīnas. Es novēroju putnus, un jūs trokšņodams aizbaidāt tos prom."

Sargs drusku satrūcies, bet nav bijis pārliecināts. Viņš atsaucis savu kapteini, kapteinis atsaucis auto un vedis ģenerāli šķērsām cauri visai angļu joslai uz krievu komandantūru Berlīnē. Tur izrādījies, ka generālis atstājis dokumentus savā formas tērpā. Ar lielām pūlēm viņam tomēr izdevies piedabūt komandantūras ierēdņus piezvanīt pa telefonu krievu komandantam Kokikovam.

„Kāds viņš izskatās?" jautājis Kokikovs.

Tāds un tāds. Ierēdņi aprakstījuši aizturēto.

„Dieva dēļ" iesaucies Kokikovs. „Laižiet viņu vaļā. Tas ir brigādes ģenerālis Hinds."

Ja tu, cilvēk, neesi brigādes ģenerālis bet tikai DP, tad labāk neskaties putnos

Lp.

Anglijas strādnieku partija vērtē savu ārpolitiku

Pēc Vasarsvētkiem sākās gadskārtējais Anglijas strādnieku partijas kongress, kurā sagaidāmas sīvas debates par partijas ārpolitiku, kas šinī gadījumā līdz ar to ir Anglijas valdības ārpolitika. Sagaidāms, ka Bevinam asi uzbruks kā partijas galēji kreisā, tā arī galēji labā spārna biedri.

Jau pirms partijas konferences atklāšanas publicēts visai neparasts un interesants dokuments par Anglijas ārpolitiku. Tā ir brošūra par Anglijas un Padomju Savienības attiecībām. „Daily Telegraph" ziņo, ka brošūra noteikti izraisīs partijas kongresā vētru. Tā saucās „Kārtis galdā!" un maksā 2 penijus. Izdevēji apakšvirsrakstā nosaukuši to par „pamatotu un autoritātīvu strādnieku valdības ārlietu politikas vērtējumu." Pēc laikraksta korespondenta ziņām brošūras autors esot partijas starptautiskās nodaļas sekretārs, bet atbildību par tās izdošanu esot uzņēmusies iekšlietu nodaļa.

Brošūrā, kā ziņo tas pats „Daily Telegraph", runājot par Anglijas un Padomju Savienības attiecībām, Krievijai pārmests, ka tai nav īstas uzticības starptautiskiem institūtiem un organizācijām un ka tā šos institūtus un organizācijas izmanto vienīgi savu interešu stiprināšanai uz citu morāles rēķina. Anglijas strādnieku valdības lielākā trageģdija esot tā, ka taisni tai laikā, kad tā ieguvusi varu, sākusies padomju propagandas ofensīva pret Angliju. Neraugoties uz to, Bevins, pēc brošūras autora domām, „vēlas ciešu sadarbošanos ar Krieviju, tāpat kā ar ASV, dibinoties uz abpusīgo saimniecisko un politisko interešu neatkarību. Anglija līdz šim konsekventi vairījusies atzīt līdzšinējo Krievijas politiku par galīgu". Strādnieku valdība nevēlas pieslieties nevienai, ne otrai no pretējām pusēm, ja tādas rastos, un tā vispār netic valstu grupu veidošanas vēlamībai.

Tālāk brošūrā apgalvots, ka Krievija centusies sagraut Anglijas neatkarību ar divpusīgi griezīgu ieroci: 1. ar veselu sēriju propagandas uzbrukumu, izmantojot UN un starptautiskās komūnistu mašinērijas starpniecību un mēģinot nostādīt Lielbritaniju par izolējamu, morāliski dekadentu un reakcionāru valsti, 2. ar centieniem nosvērt svaru kausus par labu Anglijai daudzās stratēģiski svarīgās vietās gan diplomātijas ceļā, gan ar tiešu rīcību, kā tas noticis Triestā, Ziemeļirānā, Dardanelos, Grieķijā, Turcijā un Austrumeiropā. Sevišķiem uzbrukumiem izmantota Lielbritanijas politika Grieķijā, Sīrijā, Indonēzijā, Spānijā un Palestīnā. Lai gan visi jautājumi apspriesti UN, pārmetumu dubļi tomēr palikuši, un dažos gadījumos Padomju Savienība pielietojusi veto pret lēmumiem, kas attaisnojuši Anglijas rīcību.

Kādā vietā brošūrā teikts: „Pat bijušam sabiedrotam ir grūti piedot tāda veida uzbrukumus, kā, piemēram, Maskavas radiofona raidījumu Norvēģijai 1946. g. 8. jūnijā, kur bija minēts: „Šī mazā zemīte (Anglija) sāka karu tāpēc, ka tā un tās fašistiski reakcionārie vadoņi mīl karu un pīrtiek no kara. Uzbrukums Hitlera Vācijai bija tikai nejauša sagadīšanās."

Šādu uzbrukumu nozīmi nedrīkstot novērtēt pārāk zemu, jo tie graujot Anglijas prestižu citās zemēs. Anglijas un Francijas attiecības vēl ilgi apgrūtināšot nepatiesās baumas par angļu izturēšanos Rūras ogļu jautājumā, ko izplatījuši franču komūnisti.

Visumā tomēr brošūras autors domā, ka krievu politika bijusi nesekmīga divu iemeslu dēļ. Anglijas strādnieku valdība bijusi pacietīga un noteikta un vajadzības gadījumos arvien atbildējusi apvainojumiem ar faktiem. Otrkārt pārspīlētā propagandas akcija panākusi to, ka amerikāņu sabiedriskā doma iespaidota tieši pretējā virzienā, proti, par labu Anglijas atbalstīšanai.

Lai gan liekoties, ka stāvoklis tagad gluži skaidrs un „visas kārtis galdā", tomēr esot jārēķinājās ar to, ka var notikt pārmaiņas. Vēl esot pārsteidzīgi apgalvot, ka Trumena doktrina patiešām paliks ASV ārpolitikas vadlīnija.

Brošūra, analizējot Bevina līdzšinējo ārpolitiku aizrāda, ka tikai pavirši vērotāji var apgalvot, ka tā neatšķiras no konservātīvās partijas un Čerčila ārpolitikas. Čerčils cenšoties radīt angļu un amerikāņu aliansi, kas būtu noteikti pret Krieviju vērsta, kamēr strādnieku valdības princips esot apsvērt katru gadījumu atsevišķi un sadarboties ar ASV tikai tais gadījumos, kad pastāv skaidras kopīgas intereses. Nekādā gadījumā strādnieku valdība nepiekritīšot nolīgumiem, kas izslēgtu sadarbošanās iespēju ar Krieviju. Čerčils turpretim gribot pastāvīgu aliansi pret kaut ko, ko viņš uzskata par patstāvīgu draudu.

Nevietā esot arī pārmetumi strādnieku valdībai, ka tā padarījusi Angliju saimnieciski atkarīgu no ASV. Valdība nemitīgi pūlējusies šo atkarību samazināt, bet fakts gan esot tas, ka ASV ir vienīgā valsts, kas pašlaik spēj palīdzēt Anglijas saimniecībai. Angļu un amerikāņu saprašanās mērķis esot tikai pierādīt Krievijai, ka agresīvai pretangliskai politikai nevar būt panākumu. Strādnieku valdība joprojām cerot, ka Padomju Savienība reiz atzīs, ka strādnieku valdības pastāvēšana Anglijā ir lielākais nodrošinājums pašas Padomju Savienības drošībai. Kamēr Anglijai piekrīt svarīga loma ASV aizsardzībai; nemaz neesot iespējama angļu un amerikāņu agresija, ja viena no šīm valstīm stingri paliek pie neitralitātes. Pašlaik Bevins cenšoties panākt aliansi ar Staļinu, kas padarītu Anglijas sadarbību ar Padomju Savienību tikpat ciešu, kā sadarbību ar ASV, gan ar noteikumu, ka šīs alianses mērķis nedrīkst būt ASV izolēšana. Tāpat, protams, nevarot piekrist tam, ka alianses cena būtu Anglijas preses cenzūra.

Brošūras noslēgumā aizrādīts, ka kongresā droši vien būs dzirdama strādnieku valdības ārpolitikas kritika, kas pieprasīs, lai Anglija izveidotu pati savu ārpolitiku, kas neatkariga tiklab no Padomju Savienības, kā no ASV, tādējādi kļūstot par Eiropas bloka vadītāju. Kaut arī pirmajā mirklī šāda doma varot likties vilinoša, praksē tā esot nevēlama un pat neiespējama. Pirmkārt, neesot iespējama vienota Eiropas politika, pirms pārējās lielvalstis vienojas par Vācijas jautājumu, un bez tam Anglijai pašlaik neesot līdzekļu, lai palīdzētu citām Eiropas zemēm ar naudu un precēm. Daži miljoni tonnu ogļu eksportam vienā paņēmienā varētu grozīt Eiropas politisko seju.

Aplami esot arī pārmetumi, ka ārpolitikas dēļ cieš pašas Anglijas izejvielu un darba spēka rezerves. Esot skaidrs, ka tagadējā ārpolitika tomēr izmaksājot valstij daudz mazāk nekā izmaksātu vēl viens karš pat tai gadījumā, ja Anglijai vispār izdotos vēl vienu karu pārdzīvot. Kamēr Krievijas nostāja palikšot naidīga, Anglijas ārpolitiku varot atvieglot tikai par tik, par cik to atbalsta ASV.

Atzīmējams vēl, ka „Daily Telegraph" iesāk plašo ziņojumu par šo brošūru ar vārdiem: „Strādnieku partijas galvenais štābs publicējis uzbrukumu Padomju Savienības ārpolitikai, kas, pat ievērojot to, ka sociālistu kritikas valoda pa laikam asa, šķiet, ievērojami asā toni sarakstīts."

Cik daudz vietnieku ir ASV ārlietu ministram

Sakarā ar Dina Ečesona atteikšanos no ASV ārlietu ministra vietnieka posteņa „New York Times" izskaidro ASV ārlietu ministrijas uzbūvi un iemeslus, kādēļ tur notiek personālas pārmaiņas. Ārlietu ministrijā ir pavisam 500 darbinieku. Ministriju vada ārlietu ministrs jeb valsts sekretārs. Viņa galvenais palīgs ir ministra vietnieks jeb apakšsekretārs, bez tam vēl ir padomnieks un apakšsekretārs saimniecības jautājumos. Tiem pakļauti seši asistējošie sekretāri, kuŗus parasti arī sauc par ministra vietniekiem. Nākošā katēgorijā ietilpst nodaļu un nozaru vadītāji, kas parasti ir karjēras diplomāti ar ilgu pieredzi savā speciālitātē.

Kad ministrijas vadību pārņem jauns ministrs, viņš parasti mēdz aicināt pie sevis savus cilvēkus, pārorganizējot visu štatu. Ārlietu ministrs Maršals tomēr līdz pat šim laikam bijis tik aizņemts citām lietām, ka praktiski nav nekādus personāla pārkārtojumus izdarījis. Tagad, liekas, ka pārmaiņas varētu sākties.

Ministra vietnieks Dins Ečesons gan esot atlūdzies no amata jau janvārī, bet palicis darbā uz prezidenta Trumena personīgu lūgumu. Viņš bijis ārlietu ministra vietnieks kopš 1945. gada. Jaunais ministra vietnieks Lovets cieši sadarbojies ar Maršalu tad, kad Maršals bija ASV bruņoto spēku štāba priekšnieks, bet Lovets kara ministra vietnieks aviācijas lietās. Vēl esot paredzams, ka asistējošais sekretārs Bentons aizies no sava posteņa, ja kongress noraidīs viņa pieprasītos līdzekļus amerikāņu propagandas turpināšanai ārzemēs. Eiropas nodaļas direktoru Metjūzu un Tālo austrumu nodaļas vadītāju Vinsentu esot paredzēts pārcelt uz vēstniecībām ārvalstīs.

DAŽOS VĀRDOS

Lagardija iesūdzējis kādu Nujorkas namsaimnieku organizāciju par to, ka tā „launprātīgi un nedibināti" nosaukusi viņu par komūnistu. Agrākais UNRRAs ģenerāldirektors pieprasījis 100.000 dolaru zaudējumu atlīdzības.

Bijušo 1. ukraiņu divīziju pie agrākās vācu armijas pārceļ no Itālijas uz Angliju. Šos 8000 vīru uzskatīšot par nenoteiktas tautības kara gūstekņiem. Tos, kam pirms 1939. g. 1. septembra bijusi PSRS pavalstniecība, repatriēs.

Ielūgt vāciešus viesos pie sevis dzīvokļos turpmāk atļauts amerikāņiem Vācijā. Nekādas speciāldevas viesu uzņemšanai tomēr nepieškiršot.

Vislielākā partija Vācijā ir kristīgi demokratiskā ūnija CDU, jo pēc tagad visās joslās notikušajām landtagu vēlēšanām konstatējams, ka tā ieguvusi 32,4% visu derīgo balsu; sociāldemokrati ieguvuši 23,5%, komūnisti, ieskaitot SED, 23,4%.

Argentīnas, Brazilijas un Urugvajas prezidenti sastapās, lai pārrunātu iespēju ievadīt kopēju pretkomūnistisku politiku.

Par trūkuma piemeklētu apgabalu ar amerikāņu un angļu militārās valdības atļauju izsludināta Hamburga un Rūras apgabals. Iespējams, ka ārlietu ministrs Bevins apmeklēs Rūru.

Sevišķa komisija komūnistiskās aktīvitātes izmeklēšanai Anglijā neesot vajadzīga, apakšnamā uz jautājumu paskaidroja ministru prezidents Etlijs.

Maršalu Tito 55. dzimumdienā apsveica arī īpaši stafetskrējēji, kas devās uz galvas pilsētu Belgradi no dažādām Dienvidslavijas provincēm.

„Nāves mākonis" esot jauns atomisks ierocis, ko pašreiz izveidojot amerikāņu zinātnieki. Šo radioaktīvo mākoni varot izlaist no līdmašīnām lielā augstumā, un tas esot militāri nozīmīgāks par atombumbu.

84 miljonus mārciņu Anglijai izmaksā okupācijas armijas uzturēšana Vācijā, bet Austrijā 10 miljonu, paskaidrojis aizsardzības ministrs Aleksandrs. Izdevumus pašreiz nosedz vācieši, bet izdevumi var būt vēlāk Anglijai jāatmaksā.

Indijas dalīšanas plānam, ko izstrādāja vicekaralis lords Mauntbetens, piekritusi Anglijas valdība, Indiju sadalot lindu un muhamedāņu apgabalos. Līdz 1948. g. Anglija galīgi izvāksies no Indijas.

Vispārējās kara klausības likumu ar lielu vairākumu pieņēmusi Italijas satversmes sapulce.

Komūnisti sākuši plašu ofensīvu Mandžūrijā ar 100.000 vīru lieliem spēkiem.

Nāves sodu mūra laika aizstāt ar 25 gadiem pārmācības nama nolēmusi PSRS Augstākā padome.

Somijas komūnistu partija pēc atentāta uz padomju sūtniecības ēku Helsinkos pieprasījusi likvidēt visas fašistiskās jaunatnes organizācijas un pagrīdes kustības.

Caurbraukšanas atļauja Ēģiptei liegta 300 angļu virsniekiem un kareivjiem. Turpmāk angļu karaspēks nedrīkstēšot pārvietoties cauri Ēģiptei.

Darba dienestu spekulantiem plāno Hamburgs senāts. Tos paredzēts novietot barakās policijas apsardzībā un nodarbināt drupu novākšanā.

Telefona kābeli starp Brestu un Marselu pārgriezis kāds strādnieks, lai no izgrieztā gabala izgatavotu skrotis savai bisei.

Vispārēja ārzemju vīzu atcelšana ceļojumiem pašreiz tomēr vēl neesot iespējama, atzinusi tūrisma lietpratēju konference Ženēvā.

69,5 litru piena 24 stundās sešos slaukumos devusi kāda angļu lauksaimnieka govs Hempširā

Vitolds Pormanis.

VISUR TIKAI BEZBOLS

VĒSTULE LATVIJAI NO AMERIKAS

Atbraucot Amerikā, nekad nevarēju iedomāties, ka starp sportu un sportu var būt tik liela starpība. Viss ir pilnīgi citādi nekā Eiropā. Klāt pavasaris. Atceros šo romantiku Rīgas apstākļos. Pavasara futbola zibensturnīrs, pirmās virslīgas spēles futbolā, vieglatlētikas sezonas ievadījuma sacensības. No visa tā te ne vēsts. Visa Amerika ar aizturētu elpu gaidīja 15. aprīli: sākās 1947. gada bezbola meistarība. Bezbols ir Amerikas sporta dievs! Liekas, ka katrs amerikāņu zēns reizē ar staigāšanu sāk mācīties arī sviest un kert bumbiņu. Un nav tāda pamatskolnieka, kuram nebūtu savs bezbola cimds un nūja. Bezbola meistarībai amerikāņi seko kā negudri. No plkst. 15—17 katrs radio aparāts ieslēgts tikai bezbola reportāžai. Ikvienā kafejnīcā, restorānā, veikalā un automobilī — visur bezbols!

Amerikas meistarību bezbolā izcīna 2 līgās: „American league" un „National league". Neviena no tām nav augstāka. Abu līgu uzvarētāji beigās cīnās savā starpā pasaules čempiona titula dēļ. Abās līgās katra vienība spēlē ar katru 22 reizes (11 reizes savās mājās un 11 pretinieka arēnā). Ik vienībai tātad pavisam jāizspēlē 154 sacensības. Pagājušā gada čempions ir „Boston Red Sox" („American league"), bet 2. vietā palika Detroitas bezbolisti. Visi spēlētāji ir profesionāli. Viņus pārdod, pērk, maina. Katru vienību uztur vesela sabiedrība ar akcijām, dividendēm utt. Piemēram, „Pitsburgh Pirates" galvenais akcionārs ir neviens cits kā slavenais Bings Krosbijs. Algas, ko saņem labākie spēlētāji, ir fantastiskas, lai gan tādus augstumus kā Bebe Ruts, kas laikam vēsturē ieies kā nemirstīgs bezbola karalis, vēl neviens nav sasniedzis. Detroitas labākais „pičers" (sviedējs) Nuhausers vienā sezonā saņem 60.000 dolaru. Detroita pagājušās sezonas beigās nopirka savu pašreiz labāko „outfielderu". Vokefildu no Nujorkas par 50.000 dol.

Aizvakar noskatījos otro bezbola sacīksti, kur „Detroitas tīģeri" spēlēja ar bostoniešiem. Vokefilds tiešām ir traki labs un bauda to skatīties. Tagad es ar tādu pašu sajūsmu kā amerikāņi varu kliegt un svilpt „Home run" gadījumā, tas ir, kad bumbiņas atsitējam izdevies to izsist ārā no spēles pāri visam laukumam. Tas izdodās ļoti reti.

Mūsu klasisko futbolu Amerikā nespēlē gandrīz nemaz. Paši amerikāņi to sauc par „soccer", jo šejienes futbols, kas arī skaitās tautas sports, ir pavisam kas cits. Tam vislielākā līdzība ar regbiju, lai gan nekādā gadījumā nav viens un tas pats sporta veids. Amerikāņu lielā futbola sezona sāksies vasaras otrajā pusē.

Brīniškīgs ir lielais Briga stadions Detroitā, kas izveidots vienīgi bezbolam. Moderns līdz pēdējam, jo būvēts tikai priekš 7 gadiem. Tur ir vietas 85.000 skatītājiem. Šis stadions nav būvēts mums parastajā amfiteātra veidā, bet balkonveidīgi. Stadiona augšas tik augstas, ka pilnīgi paralizē vēja iespaidu.

Tagad mazliet par citu sporta veidu, kas nav mazāk populārs par bezbolu. Tas ir telpu sports — „Bowling". Ar 16 mārc. smagu bumbu pa gludu aleju jānogāž 10 vālītes. Bolvinga popularitāti labi raksturo dažu skaitļi: Detroitā ir 143 bovlinga telpas ar 18—40 celiņiem katrā. Visā Detroitā pastāv 3432 dažādas līgas, kurās katrā piedalās 50—100 cilvēku. Parēķiniet paši dalībnieku skaitu! Ar bovlinga slimību esmu jau saslimis arī es un priekš dažām dienām piedalījos mūsu baznīcas jaukto divspēļu turnīrā. Nemaz tik slikti negāja. Kopā ar savu daiļo partneri ierindojāmies vidus grupā. Pieminēju baznīcu. Jā, redziet šeit pie katras baznīcas pastāv vīriešu un sieviešu klubs. Katram klubam ir savas bezbola, bovlinga un golfa vienības, kas pārstāv šo baznīcu un cīnās ar lielu sajūsmu. Mūsu vīriešu bezbola vienībā labākais spēlētājs ir pats mācītājs. Tāda ir Amerika!

Detroitā, 1. maijā.

Lielmeistars Bogoļubovs vadībā

L. ENDZELĪNS SPĒLĒ KASELĒ

Mūsu meistars L. Endzelīns pašreiz spēlē „Kasseler Zeitung" rīkotajā starptautiskajā šacha turnīrā Kaselē. Pēc 5. kārtas sacensībām vadībā ir lielmeistars Bogoļubovs ar 3 p. Aiz viņa seko Ninhauss un Šmits (2,5 p.), tad Endzelīns, Uncikers un Norenmachers (2 p.), Dr. Trēgers un prof. Bogatirčiks (1.5 p.), bet vēl pēc viņiem Heinrichs un lietuvietis Tautvaišis (1 p.).

E. ZEMGALIS PĀRSPĒJ L. ENDZELĪNU UN K. OZOLU!

Amerikāņu joslas šacha meistarsacīkšu fināla spēles Fišbachā beidzās ar mūsu jaunā šachista Elmāra Zemgala lielisku panākumu. Mača partijās viņš pieveica L. Endzelīnu 3,5—0,5 un K. Ozolu 2,5—1,5. Endzelīna — Ozola mačs beidzās 2.5—1,5 meistara Endzelīna labā. Zemgalis, pārspējot savus daudz rūdītākos pretiniekus, ar izcīnītiem 6 punktiem ieguva amerikāņu joslas meistartitulu, bet 2. un 3. v. ar 3 p. dalīja Endzelīns un Ozols.

OLDENBURGAS LATVIEŠU ŠACHISTI SPĒLĒS DIENVIDOS

Oldenburgas latviešu YMCAs. šachistu vienība meistara A. Raņka un A. Liepnieka vadībā dosies turnejā pa amerikāņu joslu. Vienībā būs 8 spēlētāji. Sacensības notiks Kaselē, Fuldā, Nirnbergā, Rēgensburgā, Berchtesgādenā, Augsburgā, Eslingenā, Mancheimā un Hanavā: Rēgensburgā viesi spēlēs 2. jūnijā, pie kam rēgensburgiešu vienībā būs arī amerikāņu joslas jaunais meistars E. Zemgalis. 3. jūn. Rēgensburgā notiks angļu un amerikāņu joslas šacha apvienības valdes sēde.

Indr. Kalniņš

Dienvidvācijas latviešu basketbolistes sāk meistarsacīkstes

ZIEMEĻBAVĀRIJAS APGABALĀ UZVAR VIRCBURGAS YMCA

Sākušās amerikāņu joslas meistarsacīkstes basketbolā sievietēm. Ziemeļbavārijas meistarnosaukumu sacensībās Vircburgā ieguva Vircburgas YMCA (Drava, Griviņa, Novicka, Graudiņa, Āboliņa, V. Zeltiņa, D. Zeltiņa), 2. v. izcīnīja „Valkas" nometnes vienība (Irbe, Ezergaile, Bebre, Klunkste, Ceriņa, Kažoka, Pērkone) un 3. v. Veidenes YMCA (Spilberga, Dreimane, A. Markitāne, I. Markitāne, V. Markitāne, Kronlaka, Didrichsone). Atsevišķo spēļu rezultāti bija šādi: Vircburga — Veidene 56—25, „Valka" — Veidene 54—25 un Vircburga — „Valka" 31—24. Šajā turnīrā labākās izrādījās jau dzimtenē populārās basketbolistes Griviņa, Drava, Novicka, Irbe, Bebre, Dreimane un Spilberga. Amerikāņu joslas meistarsacīkšu fināla spēles notiks 20., 21. un 22. jūn. Vircburgā. Ziemeļbavāriju reprezentēs Vircburgas YMCAs un „Valkas" vienības.

Fr. Beļskis

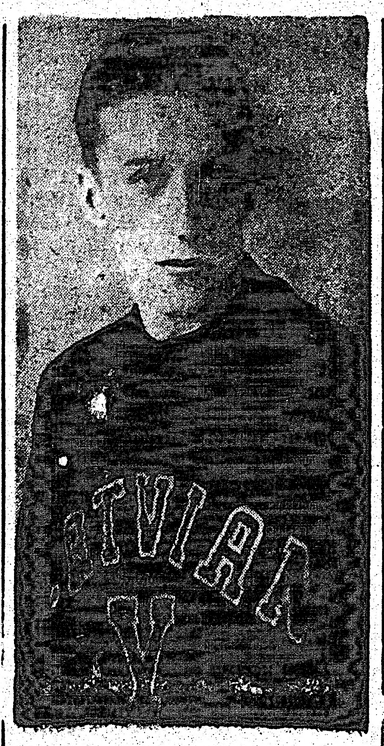

Imants Štāls (Hanavas YMCA), viens no latviešu pašreiz visizcilākajiem basketbolistiem emigrācijā.

Edgars Ābelītis spēlē Hersfeldā

Tenisa demonstrējuma sacīkstēs vācu jaunatnei Hersfeldā vācietis Stingls uzvarēja mūsu meistaru Ābelīti 6—4, 6—2, bet divspēlē Ābelītis kopā ar vācu studentu meistaru Kempelnu pieveica amerikāņu kapteini Preuskeru un Stinglu 6—2, 6—2. No 1. —4. jūl. Vircburgā notiks kapt. Preuskera dāvātās „zelta raketes" izcīņa. Balva ir mūžīgi ceļojoša. Šajā turnīrā jau pieteikušies visi vācu teicamākie spēlētāji un piedalīsies arī Ābelītis.

Fr. Beļskis

MINCHENES LATVIEŠU VIEGLATLĒTI SĀK JAUNO SEZONU

Minchenes latviešu sporta b-bas „Nameja" sportisti jauno vieglatlētikas sezonu sāka 22. maijā ar meža skrējiena sacensībām. Zēnu grupā līdz 12 g. v. 500 m distancē uzvarēja Z. Grigalis 1:58,1 min., jauniešiem no 16—17 g. v. 800 m 1. v. ieguva Mickēvičs 2:50,0, meitenēm no 14—17 g. v. 400 m — V. Kārkliņa 1:22,0 min., futbolistiem un basketbolistiem 1000 m — Z. Pladers 3:23.1 min. un vieglatlētiem 1000 m — V. Zariņš 3:11.0 min. Ar YMCAs darbinieka P. Ruņģera gādību biedrība ieguvusi dažādus sporta piederumus un rosība arvien pieaug. Daži sportisti no Minchenes gan pārgājuši uz „Valkas" nometni, bet tas netraucē pasākto darbu.

Arn. Steinhards

AUG VIRCBURGAS VIEGLATLĒTU SAIME

Vircburgā pēdējās pārbaudes sacīkstēs vieglatlētikā bija 76 dalībnieki. Sporta instr. J. Riņģis pratis jaunatni piesaistīt vieglatlētikai un interese par šo sporta veidu tagad ievērojami augusi. Vērtējot pēc desmitcīnas punktu tabulām labākos rezultātus sasniedza Poltraks (disks 41.80 m — 765 p.) un Libomanis (lode 12.915 m — 707 p.). Teicami rezultāti realizējās jaunatnes sacensībās. Spējīgākie dalībnieki bija Baikštis un Kuškēvics, bet meitenu grupā 15 g. v. Švarce. Pēdējā sāka startēt tikai pērn, bet tagad ir jau viena no mūsu labākajām sprinterēm emigrācijā.

G. Grieze

Latviešu nometnē Neuburgā, Bavārijā, „pie varas" ir šachisti. Par latviešu komitejas priekšsēdi darbojas Indr. Kalniņš, bet nometnes komandanta amatā ievēlēts E. Zemgalis.

Šveices sportistu sagatavošanai 1948. g. olimpiskām spēlēm saistīti slaveni treneri: vieglatlētikā soms Kariko, bet peldēšanā ungārs Dr. Baranijs.

Septiņi burti sekundē

Par Francijas ātrāko mašīnrakstītāju pagājušā nedēļā izsludināta 40 gadu vecā Sizanna Trīmaļa jaunkundze, kas uzvarēja mašīnrakstīšanas sacensībā, uzrakstot vienā stundā 27.750 burtu zīmju ar tikai 135 kļūdām. Uzvarētājas balva bija Sevras porcelāna vāze un sacensībā lietotā jaunā rakstāmmašīna. Parīzes izstādes biroja rīkotajā sacensībā pusstundas „distancē" divi labākie sasniegumi bija 67 un 66 vārdi minūtē, bet 15 minūšu sacensībā uzvarēja kāds žurnālists. Par viskorrektāko mašīnrakstītāju atzīts Franču stenografu biedrības priekšsēža dēls, kas raksta 61 vārdu minūtē un tikai vienu no 1840 piesitieniem izdara aplam. Par labāko mašīnrakstītāju vispār atzīta 22 gadu vecā Parīzes bankas stenotipiste, kas 45 minūtēs uzrakstīja 6765 piesitienu garu ziņojumu ar statistiskiem datiem un tabulām.

NYHT

✸ Slepena fronte ✸

AR IZPLĒTNI, PISTOLI UN AMMONĀLU

KĀ SABIEDROTO „OPERATĪVĀS GRUPAS" GRĀVA IENAIDNIEKA AIZMUGURI

(Beigas)

Tomēr Rodžersa balss palika stingra un lietiska. Visu dienu viņi rūpīgi gatavojās, vēlreiz pārsprieda operācijas plānu, tīrīja ieročus, pārbaudīja municiju un vai simto reizi iegaumēja atkāpšanās ceļu un norunātos signālus. Iestājoties tumsai, bija arī uzkrautas spridzekļu nastas divdesmit mūļiem; saskaņoti pulksteņi un vīriem pašiem notrieptas melnas sejas, lai tumsā būtu grūtāk ieraugāmas. Pusnaktī divpadsmit vīru ar Rodžersu priekšgalā devās lejup pa kalna nogāzi.

Pirmais uzdevums bija novietot ložmetēju. Rodžerss tam izmeklēja poziciju ap 400 metru lejpus ceļa līkuma, lai tam būtu labs šaujlauks abos virzienos. Komandu viņš nodeva leitnantam Darram. Pārējos virus ar mašīnpistolēm un rokas granātām novietoja klintīs abpus ceļa līkumam. Rodžerss pats iekārtoja savu komandpunktu uz kraujas tieši virs vietām, kur bija jānovieto galvenie lādiņi. Viņa uzdevums bija saskaņot visu operāciju, kā arī īpaši segt aizmuguri kapteinim Džonsam, kas lejā aizdedzinās lādiņus.

Beidzot viss bija kārtībā. Nakts klusumu nepārtrauca ne mazākā skaņa. Rodžerss palūkojās rokas pulksteni ar spīdošo ciparnīcu: viens un divas minūtes. Tātad trīs vīri jau atradās ceļā uz tiltiem. Un pirmais mūļu pāris pirms divām minūtēm no nometnes kalnā devies ar kravu lejup. „Kāpņu operācija" bija sākusies. Pēc stundas viss būtu galā.

Šī stunda Rodžersam likās garākā visā mūžā. Pirmā mūļu pāra troksnis, kāpjot lejup pa klintīm. Rodžersa ausīs skanēja kā skaļi grāvieni. Bija taisni jābrīnās, kā vācieši varēja to nedzirdēt! Rodžerss pakausī juta sakrājamies un ritam lejup sviedru piles. Bet nekas nenotika. Mūļi pazuda otrpus ceļa, un viss atkal palika klusu. Pēc dažām minūtēm mūļi atgriezās.

Rodžerss noliecās, pagrāba sauju akmentiņu un noskaitīja desmit: viens katram mūļu gājienam. Vienu akmentiņu viņš pārlika no kreisās rokas labajā — viens gājiens bija paveikts. Brīdī bija klusums, tad parādījās, nozuda un parādījās atpakaļ nākošais mūļu pāris. Tad vēlreiz un vēlreiz tas pats. Un Rodžersa labajā rokā bija jau četri akmentiņi. Minūtes vilkās kā gliemeži. Un tad pēkšņi tumsā ierējās suns, tas pats, kas viņus ar Džonsu jau bija nobiedējis iepriekšējā dienā! Tātad atkal patrulja. Sasodīts! Taisni pašā darba vidū!

Rodžerss māja savam zinnesim sagatavoties, lai varētu dot zīmi uguns atklāšanai. Abi gaidīja, bet nekas nenotika. Šis klusums vēl vairāk uztrauca Rodžersu. Suņa riešanai taču vajadzēja padarīt vāciešus aizdomīgus! Bija jau dzirdami nākošo divu mūļu soļi. Tad no labās puses kāds skriešus tuvojās. Rodžerss, sakampis savu mašīnpistoli, gaidīja. Ap trīs metru attālumā skrējējs apstājās. Rodžerss gulēja kā sastingdzis, ieroci nomērķējis tieši uz tumšo stāvu. Tad stāvs čukstēja paroli, un Rodžerss nolaida ieroci. Tas bija pašu zinnesis, kas vēstīja, ka trīs tiltu vīri savu darbu veikuši un atkāpjas. Tas nu bija dārīts. Un, ja negadās klizma, pēc pusstundas jābūt galā arī šai lietai.

Suns kaut kur tālāk ierējās no jauna, bet šoreiz Rodžerss vairs tik ārkārtīgi neuztraucās. Kaut tikai mūļi kustētos ātrāk! Kā viņu izmētu mājās, ja viņš kādam stāstītu, ka šāds daudzums ammonāla stundas laikā nogādāts lejā pa stāvu kalnu uz divdesmit mūļu mugurām un palikti lādiņi zem patruļu apsargāta ceļa un dzelzceļa līnijas vairāk nekā tūkstoš kilometru ienaidnieka aizmugurē. Bet te tas notikās viņa acu priekšā un viņa paša vadībā!

Vēl viens mūļu gājiens, un tad atgriezās pēdējais pāris, trakā ātrumā rikšodams pa šoseju līdz tekai. Pa ceļu skriešus tuvojās divi vīri. Nonācis zem Rodžersa paslēptuves, viens no viņiem ar svilpienu deva signālu. Viņš bija priekšpēdējais. Lejā vēl bija palicis vienīgi Džonss, lai aizdedzinātu degļus. Rodžerss nosūtīja ziņnesi pie leitnanta Darra ar rīkojumu atvilkt visus vīrus, bet pats palika gaidot Džonsu.

Vēl dažas minūtes, garas kā mūžības, tad viņš ieraudzīja skrienam Džonsu un metās viņam pakaļ, lai ātrāk tiktu talāk projām no sprādziena vietas. Daudz viņš vēlāk no šī skrējiena neatcerējās. Kad viņi beidzot ar Džonsu apstājās, Rodžerss elsādams pārprasīja:

„Vai viss kārtībā?"

„Noteikti!"

„Bet vai tiešām degļi iedarbosies?"

„Pats aizdedzināju abus ar sērkociņu un nogaidīju, līdz skaidri redzēju degam." Džonss palūkojās pulkstenī. „Divas minūtes . . ."

Abi stāvēja un vērās tumsā. Vienīgais dzirdamais troksnis bija viņu aizkusušie elpas vilcieni. Atkal ierējās suns. „Rej tagad manis pēc!" nodomāja Rodžerss, bet tomēr nodrebēja. Un tad beidzot nāca draussmīgs dobjš grāviens, kas, likās, piepildīja visu pasauli, neatstādams vietas vairs nevienai citai skaņai. Pret debesīm pacēlās milzīga melna sēne.

„Dievs, sargi karali!" iekliedzās Džonss, un Rodžerss bija tik pārsteigts par šī strupā vīra ceremoniālo jūtu izpaudumu, ka nezināja nekā cita atbildēt, kā uzsaukt: „Lai dzīvo Amerika!" Un abi sita viens otram pa muguru un uzvedās kā skolas zēni, nevērojot lejup krītošās smiltis un atkmeņus. Tad pa labi augšup izšāvās liela dzeltēna liesma, kam sekoja neciešami skaļš brīkšķis. Abu tiltu vairs nebija. Viss bija galā, paveikts, kārtībā!

Abu sprādzienu atbalsis līdzīgi pērkonim atbalsojās apkārtējos kalnos vēl gandrīz desmit minūtes. Cilvēki Atēnās 50 kilometru no šejienes, pārsteigti devās ielās. Uz notikuma vietu steigšus izsauca vācu garnizonus no plašas apkārtnes. Bet divi sabotieri kalna nogāzē apsveikdami spieda viens otram rokas. Tomēr vēl bija kaut kas izdarāms, un tam vairs neatlika daudz laika, jo pēc brītiņa būs kājās visi velni! Viņiem vēl bija jādodas lejā otrpus ceļam uz sprādziena vietu. Tur viņi atrada divdesmit metru platu krāteri. No ceļa un sliedēm šinī vietā vairs nebija ne pēdu — viss bija sagāzies lejā jūrā, ap astoņpadsmit metru zem ceļa līmeņa.

Redzamā vietā Džonss ar Rodžersu nostiprināja iepriekš sagatavoto ziņojumu: „Pulkvedim — — —: Šo darbu paveica amerikāņu un angļu armijas virsnieki un kareivji. Ja jūs liksiet aizturēt kādu grieķi kā ķīlnieku, mēs jūsu vārdu paziņosim mūsu galvenajam štābam ierakstīšanai kara noziedznieku sarakstā."

Operācija „Staircase Mission" bija galā. Ausa liktenīgā 1944. gada 6. jūnija rīts. Štābam nosūtīja vēstījumu: Operācija izdevusies sekmīgi. Un atpakaļ pienāca sensācionālā ziņa: Invāzija Normandijā! Lūk, kāpēc visam vajadzēja būt tā un ne citādi! Tai pašā laikā, kad pāri kanālim triecās invāzijas vilnis, simtiem šādu operatīvo grupu Francijā, Ziemeļitalijā, Balkānos un citur aizmugurē, slepenajā frontē, vienā laikā uzlaida gaisā svarīgus tiltus, dzelzceļu mezglus, ceļus un nocietinājumus. Vienā naktī, dažās naktīs uzliesmoja visa vācu aizmugure!

Un visu šo operāciju vidū Rodžersa vadītā nepalika kaunā! Galīgi pārgriezts bija ne vien dzelzceļš un šoseja, bet iegruvusi visa klints mala un abi tilti drupās. Vācu virspavēlniekam Grieķijā uznāca „invāzijas drebuļi". Vairāk nekā mēnesi vācieši pavadīja drudžainā darbā, lai atjaunotu savu svarīgo piegādes artēriju.

Dienā, kad Eizenhauers sāka savu gājienu uz Vāciju sirdi, daudzas OSS vīru grupas pēc paveiktiem sabotāžas aktiem mēģināja atkratīties no saviem vajātājiem, gluži kā Rodžerss ar saviem vīriem. Un tad nāca lieliskā ziņa no bazes, ka viņiem ir jauns uzdevums: doties uz piekrasti un segt kādas angļu misijas, dažu vācu dezertieru un dažu grieķu bēgļu ģimeņu evakuāciju un evakuēties arī pašiem! Forsētā gājienā viņi sasniedza krastu. Tā bija skriešanās ar laiku, jo grieķu partizāni ziņoja, ka tūkstoš viens simts vīru liela vācu kolonna no otras puses steidzas uz to pašu vietu. Par laimi tomēr amerikāņi bija pirmie, un itaļu iznīcinātājs bija ieradies precīzā laikā. Kad pēdējie evakuējamie bija nogādāti uz kuģa, gumijas laivās krastu atstāja Rodžersa grupa. Un tikko kuģis pacēla enkuru, krastā piesteidzās vācu priekšgrupas. Pēc dažām dienām Rodžersa divpadsmits jau bija savā bazē.

Pēc „Blue Book"

„LATVIJAS" ABONEMENTS,

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks.), maksā RM 5.— mēnesī; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eksemplāriem — RM 4.— mēnesī par eksemplāru. Sludinājumu maksa: RM 2.— par vienslejīgu iespiedrindu vai tai atbilstošu telpu; piederīgo meklēšanas sludinājumi līdz 4 rindām — RM 4.—, garāki par 4 rindām pēc parastā tarifa.

Abonementu pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai", (13b) Günzburg/D., Bürgermeister - Landmann-Platz 7.

Sludinājumi

Meklē mācības grāmatu par **dāmu apģērbu piegriešanu un šūšanu** latviešu vai vācu valodā. Piedāv. ar vēlamo atlīdzību naudā vai naturālijās rakstīt **A. Gigulim:** (24) Wedel (Holst.), DP Camp Nr. 570. 202

DEJOTĀJU

(siev), arī iesācēju, slaida, vidēja vai liela aug., ne smag. par 54 kg, vēlams ar spējām kaučukā, bet ne oblig., pie gataviem kost., iestud. un augsta atalg., steidz. meklē **varietē deju pārim.** Pied., ja iesp. ar foto un tuv. ziņām 8. laikr. kant. zem Nr. 38.

Dažādi **LATVIJAS SKATI** no Rīgas, Jelgavas, Krustpils, Cēsīm, Siguldas, Turaidas, Ventspils, Koknese uc pastkaršu formātā pasūtināmi foto **V. Zandam:** (14b) Tübingen, Friedrichstr. 11. 174

Vajadzīga **KANTORISTE,** vismaz vācu valodas pratēja. Of. ar īsu biogr. šī laikr. kant. „O. S." 199

Bij. gaisasp. izp. **Dzintaru Popi,** Rīgas vidussk., meklē krustmāte Zviedrijā. Lūdzu rakstīt **Latv. Sark. Kr.:** (14a) Esslingen a/N., Uhland Str. 7. 177

Jāni Laimonu Grosbergu, dz. 1925. g., bij. Rīgas angļu ģimn. audz., meklē māte **Malja Grosberga:** (14a) Stuttgart, Geroksruhe Engenchornweg 21, b/Holoch. 172

Biruta Klajuma no Ventspils meklē radus un draugus. Rakstīt: Kungsgatau 4 I, Upsal, Sverige (Schweden). 173

Par **Līliju Zenaiti,** dz. 1925. g. 23. 8. Daugavpilī, pēd. dz. v. Post Rützow ü. Schievelbein, Pommern, bei Rich. Dobratz, ziņas l. brālis **K. Zenaitis:** (20) Hallendorf ü. Lebenstedt, Latv. DP Camp 8/10. 201

Valdemāru Alksni no Rīgas un paziņas meklē **Erenfrīds Dekerts:** Frankfurt/M, Klaus Grothstr. 16. 203

Par **Vairu Grauzi** no Annenieku Kalngigariem lūdzu ziņot **Herbertam Siliņam:** Esslingen. Beceleare Kaserne, B. 3—29 187